

Dyula

ADAMADEN DUSU.

COPYRIGHT

ISBN 0 - 908412 - 16 - 9

E-MAIL: info@angp.co.za

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS
P.O. BOX 2191, PRETORIA, 0001, R.S.A.

(Kibaru Duman gafew boli baara dɔ be kε ni bolomafaraw ye)
(Reg. No. 1961/001798/08)

WALIMA,

NEFAN LIFCEN.

(A be sɔɔ jaa tan kɔɔ.)

O kaan bayelemana ka bɔ angelikan səbeninw na ni Google Translate ye ɔridinateri dɔ kɔɔ.

Nin gafenin bɔra Faransi saan 1732. A labenna tugun ani k'a səben kokura Farafinna ka misiyoneri forow kama, Reverend J.R. Gschwend fε saan 1929. O kɔ, a bayelemana ani a bɔra jamanadenw ka kan 538 ni kɔ la, All Nations Gospel Publishers fε. U b'a səbe k'a jensən misiyoneri jamana 127 kɔɔ. Mɔgɔ minw be kaanw bɛɛ la, u ka jenkuluw bɛɛ la ani u ka diinanw bɛɛ la, gafenin nin b'u ɲeminəna walisa u ka Ala ka cikan min fɔra adamadenw ye, o kɔrɔtanin lo kosɔbɛ Alako ta fan fε i n'a fɔ kira Ezekiyeli y'a fɔ cogo min na saan 586 ka kɔn Krista tile ɲε. “Ne bena jusukun kura ni miiriya kura di aw ma o tuma na, aw bena kε ne ka mɔgɔw ye, ne bena kε aw ka Ala ye!”

Ezekiyeli 36:26-28 kalan.

.N'i be gafe nin kalanna, sabari k'a to i hakili la ko a be komi filerifēn dō, i bena se k'i yērē ye min kōnō. I mana ke siya wērē mōgō ye wo, i kera kerecēn ye wo, i ma la Krista la wo, wala i ye mōgō ye min lanin tē Ala la, i bena i yērē ye i ko Ala b'i ye cogo min na. "Adamaden be mōgō cogoya le file, nga Ala be mōgō dusukun le file." (1 Samuyeli 16:7). Ala b'an ye i n'a fō an ye cogo min na tigitigi.

Sutana lo ye ngalon bēe faa ye. Ale le ye dibi kuntigi ye, ani nin dunuja ta ala. A b'a yērē ke i n'a fō mēlēkē min be yeelen bō walisa ka cēew ni musow bila sira jugu kan. Bi bi la, i n'a fō fōlōfōlō, ciden ngalontigēlaw caman be yen minw b'u yērē yelēma k'u ke i n'a fō Krista ka cidenw. Ani, o tē bari an na sabu Sutana yērē be yelēma wala k'a yērē ke yeelen mēlēkē ye. (2 Korēntikaw 11:13-14). Dunija nin ka ala Sutana be mōgōw to dibi la walisa u kana a ye ko Ala b'u kanu wala ko Yezu sara walisa k'u kisi. (2 Korēntikaw 4:4). Jurumunkēbagaw bēe, ani minw ma la a ra, olugu bēe ye suw ye Ala ta fan fē, ani fiyentōw Ala ta fan fē. Dunuja nin ta kojuguw le bē o marara. (Efēzikaw 2:1-2). N'u jēe ma yēlē cogo dō la u ka cogoya tununin na, u be tagara halakili banbali fan fē. Mōgō min b'a fō ko: "Ne ma jurumun ke abada," o tigi b'a yērē namara. Sabu "Ala Dence nara o le kosōn, ka Sutana ka

kewalew halaki.” (1 Zan 3:8). «O la, aw k’aw yere majigi Ala ye. Aw ye ban Setana ma, ni o kera, a bena bori ka bo aw koro. Aw ye gwere Ala la, ale fana bena gwere aw la.» (Zaki 4:7-8).

N’i be gafe nin kalan ani k’aa jaa segeseg, i bena se k’i yere dusukun lon. A to Ala ka yeelen k’i yere dusukun cogoya yira i la. I ka son i ka jurumuw ma ani i kana ban k’u be yen. Ala ka Kuma b’aa fo an ye ko “n’an b’aa fo ko jurumun t’an na, an b’an yere lafili, tijes te an kono. Nka n’an y’an ka jurumuw fo Ala ye, a bena a ka layidu dafa, ka koo tilennin ke: a bena yafa an ma, k’an saniya ka bo an ka kojuguw bee la.” “A Dence Yezu joli b’an saniya ka bo jurumun bee la”. (1 Zan 1:1-10).

Sutana wala Ala lo b’i marala. I ye jurumun ka joon ye, walama i ye Ala ka baaraden ye. Ni jurumun be i ta janamaya mara ra, i kana ban o ra, nka i ka kule Ala fe. A bena aw ke horonw ye Yesu Kirisita baraka ra. Yezu nana dijes na ka jurumunkelaw kisi, ani ka Sutana ni jurumun ka sebagaya bo an kan. Ale le ye an Kisibaga ye. I be Ala SANUman do nef min be gundow bee lon. A b’i ka janamaya kono miiriyaw n’i ka kewalew dogoninw lon. A te se ka ke k’i yere n’i ka

kewalew dogo Ala la. “Ala y'an tulow dan - a te se ka menni ke wa? A y'an neew dan - yala a te se ka yeli ke wa?” (Zaburuw 94:9).

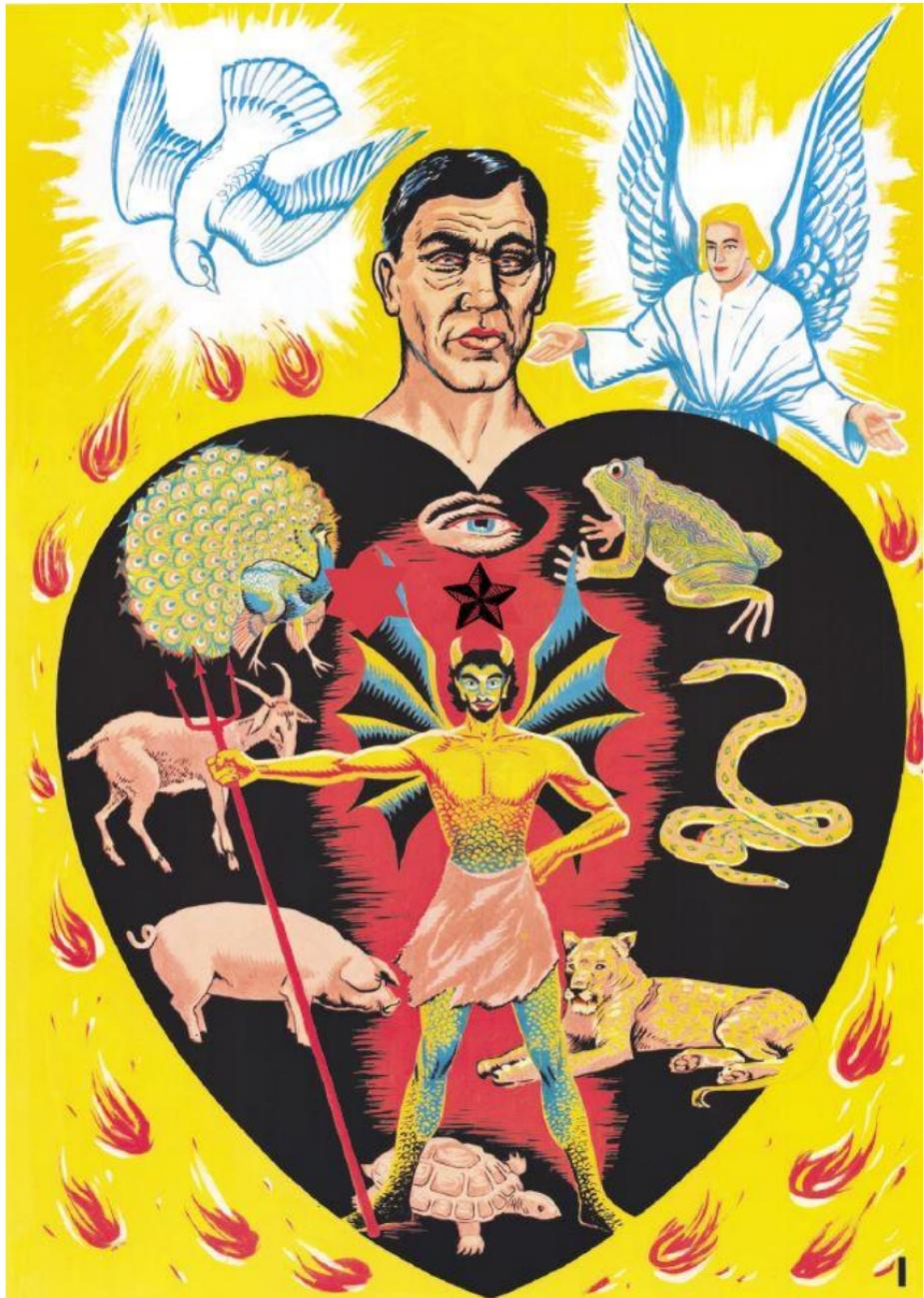
“Moço minw dusukun be Matigi la, a be dije bee korsis walisa ka fanga di olu ma.” (2 Tilew Kibaru 16:9).

“A be moçow ka tagamacogo bee file. Dibi si te yen min be se ka jurumunkela dogo Ala nee koro.” (Zobu 34:21-22).

“Nga Yezu ma la a yere la u la, bari a tun b'u bee lon.” (Zan 2:24).

O kama, “minw ka jurumuw yafara, minw ka kojuguw yafara, olu dagamunin lo. Matigi te moço min jalaki ko a ye kojugu ke, ani nanbara si te min na, o tigi dagamunin lo.” (Zaburuw 32:1-2).

1. JURUMUKELA DUSU.

Jaa nin be dunija ka cee wala muso jurumukela do dusukun yira, Bibulu be min kofe i n'a fe jurumunkela. Jurumunkebaga ye mogo ye min be mara dunija ka jugumanw fe ani adamadenw ka negelakow n'u ka

nege juguw fε. Nin jaa ye dusukun jaa yεrε le ye i ko Ala b'a ye cogo min na. Nε wuleman minw be bɔ joli la, olu be kuma dɔrɔmin koo la i ko a nεfɔra cogo min na Talenw 23:29-33 kɔnɔ ko: "Mɔgɔ dɔ yira ne la min be dɔrɔ min ka dama tεmε, min ka ni ka dɔrɔ kura dɔ lajε, ne bena mɔgɔ tɔɔrɔnin dɔ yira i la, min be nimisa a yεrε la, min be mɔgɔw tɔɔrɔ tuma bεε . ani ka njunujunu tuma bεε. A nεεw joli bɔra, ani yɔrɔ dɔw b'a la minw tun be se ka bali. Kana a to diwεn k'i kɔrɔbɔ, hali n'a be wulen kosɔbε, n'a be mεnεmεnε tasa kɔnɔ, ani a be jigi ka nε. O dugusagwε sɔgɔma, i bena a kε i n'a fɔ sa bagaman lo y'i ci. Fεen kabakomanw bena bɔ i nεε na ani i tεna se ka miiri wala ka kuma ka nε."

Jaa nin kan, kungolo jukɔrɔ, i be se ka ye ko bεgen sifa caaman be adamaden dusukun na. Bεgenw be kuma jurumu sifa caaman koo la minw be adamaden dusukun na, i n'a fɔ dusukun lo ye an ka jurumuw cεmance n'u woloyɔrɔ ye. Ala b'a fɔ an ye a ta cira Yeremi da ra, ko "Mɔgɔ si tε se ka adamaden jusukun faamu. Fεen wεrε tε yen min be mɔgɔ janfa i n'a fɔ nin; a bananin lo kojugu, a tε se ka kεnεya." (Zeremi 17:9).

Yezu yεrε b'o tjinetigiya k'a fɔ ko: "Sabu miiriya jugu minw b'a lasun ka kakalayakow kε, olu lo be bɔ mɔgɔ kɔnɔna na, a dusukun na. ka sonyali kε, ka mɔgɔ faga,

ka jεnεya kε, ka nataba kε, ani ka kojugu suguya bεε
kε; nanbarako, ani kakalayako, ḥangoya, tōgōcen,
yεrεbonya, ani hakirintanya - o kojuguw bεε bε
mōgō jusukun na, ka o tigi lanōgō.» (Mariki 7:21-23).

Pōkō: K'a sōrō pōkō cεjumanya ka di bεε ye, yan
adamaden dusukun na, a be kuma waso jurumun koo
la. Lusiféri, min tun ye Ala ka yeelen mεlεkε
kεrεnkεrεnnin ye fōlō la, a bōnεna a ka lōyōrō la waso
kosōn ani o la, a kεra Ala jugu ye – jīnε. (Ezayi 14:9-
17; Ezekiyeli 28:12-17).

Wasoya be bō jahanama cεmance yεrε la, ani a b'a
yεrε yira cogo caaman na. Mōgō dōw b'u yεrε bonya
u ka nafolo kan, u ka kalan hake la; fani minw be
mōgōw fε, u b'u farikolo yira cogo min na maloya tε
minw na; ka faniw don minw be pεrεn, bololafεnw,
bololafεnw ani fεn wεrεw, i ko a ḥεfōra ka gwε Ezayi
3:16-24 kōnō cogo min na. Dōw b'u yεrε bonya u

bənbaw, u ka jamana, u ka landakow, u ka farikolojanagwew n'a ɲɔgɔnnaw kan, u be ninε ko "Ala be kuncəbaw kεlε, nga a be ɲumanya kε majigininw ye." (1 Piyeri 5:5). Kuncəba ni yerebonya koo man di Ala ye (Talenw 8:13). "Wɔna be mɔgo halaki, kuncəbaya be mɔgo jigitigε." (Talenw 16:18).

Bakɔrnin ye farisogo negelakow, kakalaya ani ɲamɔgya tagamasijε ye. Jurumu minw kofɔra yan, u cayara bi bi nin na, nka laban loonw na, fɔɔ an ka ni ka sɔn Yezu ka kumaw tijen ma a saan 2 000 ɲɔgɔn ye nin ye. A tun kɔnna k'a fɔ ko laban loonw bena ke i n'a fɔ Sodɔmu ni Gɔmɔri. O jurumun kɛcogo ma ceeɛw ni musow minε dɔrɔn ka don diinanmɔgɔw ni baarakεyɔrɔw, lakɔlisow ni lafiñeyɔrɔw la, nka o juguya be don mɔgɔw dusukunw na maloyabali ani cogo nɔgɔman na. A be don sinemasow, tiyatirisow, gafe kolonw ani cogo caaman wɛrew fɛ, fɔɔ Ala be min weeɛ ko jurumun, mɔgɔw b'o jati i n'a fɔ bi jogo

numanw. Kanbelew ni sunguruw miliyon caaman b'u ka nənamaya numan miiriya laben ka bɔ sinemasow ni gafew kɔnɔ, nka u b'u yere sɔrɔ gwεleyaw, maloya ani nimisali la. Filimukelaw ni filimukelaw minw be kakalayakow ke ani u be mɔgɔw lafili, olu lo be ke kanbelew ni sunguruw ka cεsiribagaw ye. Dɔnkilikεyɔrɔw fana, tuma caaman na, kakalayakow be wolo yɔrɔ minw na. Ala ka saniyako cεsiribagaw, i n'a fɔ Yusufu (Zenəzi 39) ani mɔgɔ wεrew, u tε jati nεyirali ye tugun. Hali Zulu kafiri kɔrɔ, min tun be kakalayakela walima kakalamuso faga, o tun be se ka kalan dɔ di an ka bɔnsɔn min be weele ko siwilizasiyon, ani ka wuli an kama k'an jalaki kitiloon na. Ala b'a fɔ an ye ko an kana tulon ke ni kakalayakow ye, nka an k'an yere tanga u ma. "Mɔgɔ mana jurumun wεre ke, o te nɔɔ to a farisogo kan. nka cε min bε jatɔya ke, o tigi bε jurumun ke a yere farisogo ra. Aw m'a lɔn ko aw farikolo ye Nin Saninman ta batoso ye wa? Aw te aw yere ta ye, nga Ala ta lo." (1 Korεntikaw 6:18,19); «O la, ni mɔgɔ min ye Ala ka batoso ci, Ala bena o tigi halaki. Sabu Ala ka batoso senuman lo, aw y'a ka batoso ye." (1 Korεntikaw 3:17).

Lee be kuma dɔrɔmin ni dumunikəbaliya ka jurumuw koo la. O ye bɛgɛn nɔgɔnin ye min be fɛɛn o fɛɛn kunu a sira kan ni kɔnɔgwɛ ye, a saniyanin lo wala a nɔgɔnin lo. Jurumukela dusukun be miiriya juguw, kumadenw, jaaw, gafew ani fɛn wɛrew bɛɛ dumu o cogo kelen na. Farikolo min tun lapinina ka ke Ala ɲenaman ka batoso ye, o be nɔgɔya dumuni juguw ni delinanko nɔgɔninw fɛ i n'a fɔ sigareti min walima sigareti ɲimi, opiyɔmu ni dɔrɔgi ni furakisɛ jugumanw tali n'a ɲɔgɔnnaw. dɔrɔgi ye cɛew ni musow minɛ ka tɛmɛ fɔlɔ kan. Ala ka sebagaya dɔrɔn lo be se k'o fantanw ni jinɛ ka jɔɔnw hɔɔrɔnya. Hali ni diinan mɔgɔkɔrw fanba tɛna u ja gwɛleya ka sigareti min legilizi boon kɔnɔ, u b'a jati ko a be komi Ala nɛni lo, o bɛɛ n'a ta, u tɛ sigasiga ka nɔgɔ bɔ o binjugu kasadiman fɛ, o min ye Ala ka batoso ye tijɛn na, o kɔrɔ, u farikolo. Ciden Pol ko: "Tijɛ na, aw b'a lɔn ko aw ye Ala ka batoso ye, ko Ala ka Nii be aw kɔnɔ! O

la, ni mōgō min ye Ala ka batoso ci, Ala bena o tigi halaki.” (1 Korentikaw 3:16,17; 6:18,19).

Mōgō min be nataba kε, o tigi kōniyanin lo wala a tε foyi ye Ala jee kɔrɔ. An bε domuni kε janko an ye janamanya; an tε balo dumuni le kosɔn. Kɔngɔ be se ka wasa ni dumuni nafamanw dumu ye, nka nataba bena kule tuma bεε ko: “Di, di!”

Nataba tεna wasa abada, a tεna fa abada. Ka kεjε ni Layidu Kɔrɔ sariya ye, mōgō min tun be dumuni kε ni dɔrɔminbaga ye, u tun ka kan ka bon ni kabakuruw ye fɔɔ ka taga sa (Deteronɔmu 21:18-21). “Dɔrɔminbagaw ni dumunikebagaw bena kε fantanw ye. N'i be dumuni ni sinɔgɔ dɔrɔn lo kε, yanni dɔɔni i bena fanikolon don.” (Talenw 23:21). Aw ye aw hakiri to a ra ko naforotigi dɔ sara, a tun bε tɔɔrɔba ra jahanama kɔnɔ. Minfɛn juguman min be yen, an mako t'o la ka fɔ. A lɔnnin lo kosɔbe fɔ a tε se ka jati fεen gwansan ye. Ala b'a fɔ an ye ka gwε a ka kuma kɔnɔ ko dɔrɔminbaga si tεna kε Ala ka Masaya ta ye. Biɛrε tε domunifɛn ye, minnifɛn lo min be mōgō hakili jagami ani ka nɔɔ to mōgō kan, fɔ a minbagaw be nalomanya kε. U be kε kakalayakow ye ani u yεrε be jɔgɔn faga ani ka jɔgɔn faga, n'o tε, u tun tεna o kε. “N'i be dɔrɔ min kojugu, o b'a to i be mankanba kε ani

i be kε naloman ye. Nalomanya lo ka dɔrɔ min.”
(Talenw 20:1).

Minw bε minnifεn fariman dilan, k'a fiyeere, olugu fana hake bε Ala ja kɔrɔ, sabu Ala ko: «Aw halakira! Heroes ka diwεn bijε! Jagwεleya ani siranya tε minfεnw pagami koo la!” (Ezayi 5:22). “N'i be dɔlɔ di i sigiŋgɔnw ma fɔɔ u ka fa, i bena jalaki.” (Abakuki 2:15). “Siga t'a la, aw b'a lɔn ko mɔgɔjuguw tena Ala ka masaya sɔrɔ. Aw kana aw yεrε lafiri; minw bε jatɔya kε, walama minw bε jow bato, walama minw bε jenεya kε, walama minw bε cεŋgɔŋjini kε, walama minw bε sonyari kε, walama nataba ye, walama dɔrɔminbagaw, walama minw bε mɔgɔw tɔgɔ cεn, walama minw ye sonw ye - olugu si tεna Ala ta Masaya sɔrɔ. ” (1 Korentikaw 6:9,10).

An ka adamadenw ka jurumuw tε se ka fili. O dɔw file: “Kakalaya, kakalayakow, ani kakalayakow, jow batoli, ani jinamoriya. Mɔgɔw be kε juguw ye ani u be kεlε kε; u be keliya, u be dimi ani u be bonya pini. U be fara ɲɔgɔn kan ka kε jenkuluw ni jenkuluw ye; u be ɲangoya kε, u be dɔrɔ min, u be cεnimusoko kε ani u be koo wεrew kε i n'a fɔ nunu. Minw b'o koow kε, olu tena Ala ka masaya sɔrɔ.” (Galatikaw 5:19-21). «Aw

kana dɔrɔ min, sabu o bəna aw cən; Nga, aw ka fa Nii Senuman na.” (Efəzikaw 5:18).

Minləgə be Alakow la, Yezu be welekan nin lase məgə o məgə ma. “Minləgə be məgə min na, o tigi ka na ne fə ka ji min.” (Zan 7:37,38). «Məgə minw bəe be minləgə la, aw ka na - jii file nin ye! Aw minw wari tə aw fə, aw ye na - nə san ka dumu! N'nali! duvən ni nənə (hakilimaya) san - o təna i sara foyi ra!” (Ezayi 55:1). «Ne bəna ji min di, ni məgə min ka o ji min, minləgə təna o tigi sərə tuun. Ne bəna ji min di a ma, o ji bəna ke bunuun ye, min bəna ɻanamanya banbari di a ma.» (Zan 4:14).

Kongokolon be kuma saliya, lamənni keli ani jinamoriya koo la. Murutili ka jugu i n'a fə jinamoriya (1 Samuyəli 15:23). “Salibagatə min be ban ka baara kə, o b'a yərə fagara dɔrɔn, a be miiri min na, a b'a fə ka min sərə.” (Talenw 21:25-26). Yosuwe tun ka kan

k'a fɔ Izirayelimögɔw ye ko: «Aw kana to yan ka foyi kε; teliya! Aw ye don k'a ta!” (Kititigɛlaw 18:9). Adamaden cogoya ye saliya ye kosɔbe, a be sumaya ka Ala ka fɛenw sɔrɔ. Yezu ko: “Aw k'aw seko bɛɛ kε ka don ni dafitini ye.” (Luka 13:24). “Mɔgɔ o mɔgɔ be jinini kε, o tigi bena sɔrɔ.” (Matiyu 7:8). “Mɔgɔw be sankolo masaya kεle kosɔbe, mɔgɔ farimanw b'a fε k'a minɛ.” (Matiyo 11:12).

N'an tε an janto an niinw ka kisili n'u ka hɛerɛko la Alako ta fan fε, o be na ni saya banbali ye. A b'an bali ka delili kε, ka Ala ka koo juguw jini ani ka sɔn Ala ka layidu nafamanw ma. A be taga ni mɔgɔ ye halakiliyɔrɔ la. Ni Ala kumana i fε, k'i jija ko i k'i jusukun di ale ma bi, jinɛ b'a fɔ i ye ko i k'o kε sini. A be se k'a fɔ i ye ko i k'o kε loon wɛrɛ la, min ka jugu, n'a sɔrɔ a tɛna na abada; ni o kera, aw bɛna sa ni aw tɛna kisi, ni Kirisita tε aw fε. Ala ko: “N'i ye Ala kaan men bi, i kana ke i n'a fɔ i bɛnbaw murutira Ala ma cogo min na.” (Eburuw 3:7-8). Mɔgɔ joli lo sara Alako ta fan fε k'a sɔrɔ u ye kisili bila loon wɛrɛ kama min tun ma na abada? Sini lon tε i ta ye.

Tuma caaman na, jinamoriyakɛlaw be baara kε ni kongokolon fara ye ka jinamoriya kε. A b'a yira yan ko jurumun lo min b'a la ka jigi la jinamoriya kan ani k'o

kε, wala ka jinamoriya kε, wala ka jinamoriya kε, wala ka voodoo kε, sanni k'i jigi la Ala ḥenama kan. Sanko kɔrɔbɔli ni bana, tɔɔrɔ ni dusukasi wagati la, a fɔra an ye ko an ka Ala ḥanaman weeble, min labennin lo ka dɛmɛ don, sanni an k'an jigi la hɛerɛ wala hɛerɛ kan. "Matigi le b'a tigi yira a ka kan ka min ta." (Zaburuw 37:23). «Yala mɔgɔ dɔ be yen min man kɛnɛ wa? A ka kan ka lanabagaw ta jɛnkuru cɛkɔrɔbaw wele, olugu bɛna Ala daari a ye, ka oliviyetulu mun a kan Matigi tɔgɔ ra. O delili min be kε ni limaniya ye, o lo bena banabagatɔ kɛnɛya. Matigi Ala bɛna a kɛnɛya, a ka jurumun minw kε, a bɛna yafa o ma. O la, aw k'aw ka jurumuw fɔ ḥɔgɔn ye, ka Ala daali ḥɔgɔn ye waasa aw ka kɛnɛya." (Zaki 5:14-16). Ala ka ci fɔ Izirayɛlimɔgɔw ye ko: «Aw kana aw ta denw faga tasuma ra aw ta sarakabɔnanw kan; i kana a to i ta mɔgɔw ye lagberi kε, walama ka jinamoriya kε, walama lagberi kε, walama lagberikɛbagaw fε. Kana a to u ka suuw ka jinaw ḥininga, i n'a fɔ jinamoriya. Minw bε nin ko haramuninw kε, Matigi Ala, aw ta Ala bε olugu kɔninya.» (Deteronɔmu 18:10-12). "Mɔgɔjuguw ni jinamoriyakɛlaw, kakalayakɛlaw ni mɔgɔfagalaw, boliw batobagaw ani ngalontigɛlaw be yen (sankolo la) dugu kɔfε." (Yirali 22:15).

Mögö minw be suw ka jinaw jininga, aw kana taga olu fe. Ni aw ka o ke, aw saninyabari bëna ke Alako ra. Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.» (Levitiki 19:31). “Nga mögöw bena a fo i ye ko i ka cikanw jini jinamoriyakelaw ni jinamoriyakelaw fe, minw be përen ani ka përen. O bëna a fo ko: «Mögöw ka kan ka jinaw jininka, ka suw jininka mögö jnanamanw koson.» Aw ye o jaabi ko: ‘Matigi be aw karanna min na, aw ye o lamen! Kana jinamoriyakelaw lamen - u be min fo i ye, o têna i nafa.’ ”(Esayi 8:19-20).

K'aw to nin kitabu fitinin kalan na, Ala be kumana aw fe, k'aw wele ko aw ka faran aw ka jurumunw na ka aw nii di ale ma. Kongokolon hakili min b'i dusukun na, o be ladili sifa bee di i ma walisa i k'o latigeli bila kofe, ani a b'a jini k'i dusukun fa ni siranya ye. “N' somögöw, n' teriw ani mögö werew bena mun lo fo, ni n' kera kerecen sobe ye? Mun lo bena ke ni n' te se ka n' seen don dönkiliw, jenagwew ani dunija ka jenagwékow la tugun?” Sanni i ka nafolobaw ye Krista Yezu la, a ka heere kabakoman, a ka nisondiya min te se ka fo kumaw fe, a ka noço, jenamaya banbali min fanin be nisondiya la ten, i be se ka böne feen minw bee la, i b'a damine k'u bee ye. I b'a ye ko i ka ji ka minw to yen n'i y'a to Krista donna i dusukun na. Adamaden siranya ani saya siranya b'a to i be to

jinε ka joōn ye. Nka minw tun bε jonya ra o si bεε ra, saya nasiran koson, Kirisita nana olugu le bō kaso ra. (Eburuw 2:14-15). Segesegeli hakili min b'a la ka mənni kε, o b'i kera tulonkela ye fɔ̄ i dusukun bena gwεlεya i n'a fɔ̄ kongokolon ka fanikolon.

Waran ye wara farimanba ye. Koniya, dimi ani dusu jugu be to ka adamaden dusukun mara ani tuma caaman na, o be na ni mɔgofaga ye. I be se k'a jini ani k'i yεrε seko k'i ka dimi jugu mara, fɔ̄ a ka wuli n'a ka juguya bεε ye. A ka fisa i ka sɔ̄n a ma k'o b'i dusukun na, ani i k'a jini Yezu fε a k'i hɔɔrɔ̄nya. “Aw kana aw yεrε di dimi ma; o bε na ni tɔɔrɔ̄ dɔɔrɔ̄n le ye.» (Zaburuw 37:8). “Dimi ye mɔgɔjugu ye, a be mɔgɔ halaki.” (Talenw 27:4). “Aw k'aw yεrε minε; ka dimi mara mɔgɔ kɔnɔ̄, o ye nalomanya lo ye.” (Waajulikela 7:9), “I ka dimi bō i yεrε la.” (Kɔlɔsikaw 3:8).

Siranbagatč caaman be dčlo min walisa k'u yεre jija ka koo jugu dč ke wala ka jurusara, nka o be “i n'a fč diwεn min dilanna ni saa baga ye.” (Deterončmu 32:33). Jurumunbčbaga jusukun ka di jurumun na, nka Ala le bε kojugu bεε ḥanabč. Yezu y'a fč ko: “I k'i mčgčjčgčn kanu i n'a fč i b'i yεre kanu cogo min na” (Mariki 12:31) ani ko “i juguw kanu.” (Matiyo 5:44). Ala y'a daa di ko an ye kojugu minw kε, n'an be yafa tčow ma u ka kojugu minw kε an na. (Matiyu 6:12). Hakili min be ḥunuŋunu ani min be ḥunuŋunu, Ala b'o kčniya. Joli bčnni ni kεlε nege jugu be adamaden dusukun na, o la, hεεre sčbe ka kan ka sigi a dusukun na n'a b'a fε ka to sen na.

Saa ye Awa nanbara Edεn nankčtu kčnč ani a ye jεnčjčgčnya diiman ni teriya tijε ni Ala ye. Sutana ye Adama ni Awa ḥangoya kosčbe tuma min na a y'a ye ko u be dunija marala, u be kelenya dafanin na ni Ala ye, ani u be ale lčyčrč ta. Keliya kosčn, Sutana y'u

halakili laben, ani a sera k'u ka teriya juman n'u ka jenamaya tijε ni Ala ye. O jina ka konya ni jangoya kelen min be adamadenw dusukun na, o be ninsɔndiya tijε dɔw dusukun na n'u y'a ye ko dɔw be ninsɔndiya la ani u be jenamaya kera hεerε la. Keliya be na ni miiriya juguw ye mɔgɔ dusukun na walisa ka mɔgɔ wεrew ka ninsɔndiya tijε, ani a be se k'a to mɔgɔ be mɔgɔ faga yεrε. O be ke kerenkεrεnniya la furujɔgɔn dɔw ka jenamaya kɔnɔ. “Cεε tε dimi abada ka tεmε keliya kan; a ka jurusaara tε dan na.” (Talenw 6:34). Jagokow la ani jenamaya faan tɔɔw bεε la, a be tɔɔrɔw ni konyaw lawuli minw tε se ka fɔ. Hali kerecen baarakεlaw, waajulikεlaw ani minisiriw tε bɔ konya la ni Ala be baara ke n'a ka baarakεla wεrε ye ka tεmε u yεrε kan. U ka kan ka to k'u yεrε kɔrɔsi tuma bεε, ani ka fa Ala ka kanuya saniyanin na, a ye min bɔn an dusukunw na Nii Senuman barika la. (Orɔmukaw 5:5). N'o tε, u ka nafa n'u ka cidenya baara bena tijε konya dɔ fε.

Tɔri be kuma nataba ni wari kanuya jurumuw koo la yan, o min ye kojugu bɛɛ sababu ye. (1 Timote 6:10). Kongo jamana na, tɔri dɔw be kongokolon kɛmɛ caaman dumu fɔɔ u be pɛrɛn ka sa. Natababaga tɛ sɔn k'a bolo dayɛlɛ ka fantanw ni dɛsɛbagatɔw dɛmɛ. U b'u jija cogo bɛɛ la, mɔgɔ hɔccnw ni mɔgɔ gɔccnw ye, walisa ka dunija nin ka nafolo caaman sɔrɔ. Yezu yɛrɛ y'a fɔ ko: "Aw kana nafolo lajen aw yɛrɛ ye dugukolo kan yan, bari nɔgɔw ni nɔgɔ be fɛɛnw tijɛ, benkannikɛlaw be sonyali kɛ yɔrɔ min na. Nka aw ye naforo lajen aw yɛrɛ ye sankolo ra, tɔw ni nɔgɔ tɛ se ka fɛn ci yɔrɔ min na, benkannikɛbagaw tɛ se ka sonyari kɛ yɔrɔ min na. Sabu i jusukun bena to i ka nafolo yɔrɔ la tuma bɛɛ." (Matiyo 6:19-21). U ye Akan n'a ka denbaya bon ni kabakuruw ye sabu sanu ni warigwɛ ani faniw tun ka di a ye. (Zozuwe 7nan). Zudasi Isikariyɔti, min tun ye Yezu ka kalanden ye, ale y'a yɛrɛ dulon yiri la sabu wari kanuya y'a lasun k'a

Matigi n'a Karamojo janfa. Wari te kojugu ye, sanu fana te kojugu ye, nka wari kanuya lo dogonin be adamaden dusukun na.

Ceeew ni muso waa caaman minw be bo siyaw bee la, olu b'u ka jenamaya n'u ka denbaya ka jenamaya tijena n'u b'a fe ka nafoloba sorro yoronin kelen. U b'o ke ni tulonkefenw ye ani ka wari caaman sara soow ni wulu boliyorow la, ani fen werew.

N'i b'a fe ka ke nafolotigi ye k'a sorro gwaleya caaman te yen, o be na ni sonyali ni mogofaga ye ani k'a yere faga fana. Wari kanuya ni wasabaya be ni tagamaajogon caaman ye, i n'a fo togoba wala kuntigiya kanu. O be se ka ke politiki fanga ye ka toow kuntigiya, wariko fanga ye ka fantanw tooro wala hali diinan fanga ye. U b'u janto legilizi ka jenkulu togo la ka teme Ala kan, u te son Ala dence si ma min be jagwaleya ke ka tugu Krista ko k'a sorro a te a ka legilizi kerenkerenin konco. (Mariki 9:38). Yezu ko: "Aw k'aw yere kolosi ani k'aw yere kolosi nataba sifa bee ma, bari mogo ka nafolotigiya mana ke min o min ye, o tigi ka jenamaya yere yere te bo a ka nafolo la." (Luka 12:15). Nafolotigi nin ka maana fora ten: "Loon do la, nafolotigi do tun be yen min ka foro tun ka ni. A y'a damine k'a miiri a yere konco ko: 'Ne te se ka n' ka

sənəfənw bəe mara yɔrɔ si. Ne be se ka mun lo kε? Ne bəna min kε, o le ye nin ye,’ a k’ɑ fɔ a yεrε ye; ‘Ne bəna ne ta bonbonw ci, ka dɔ wεrεw lɔ, ne bəna ne ta siman ni ne ta borofen tɔw bəe bla yɔrɔ minw na. O kɔ, ne bəna a fɔ ne yεrε ye ko: «Cεε kunnadiya! I mako be fεen puman minw na saan caaman kɔnɔ, u bəe b’i fε. I dusu saalo, ka dumuni kε, ka minni kε, ka i yεrε diyabɔ! Nka Ala y’ɑ fɔ a ye ko: ‘Naloman! Nin su yεrε ra, i bəna i nin di; O tuma na, i ye fεen minw bəe mara i yεrε ye, jɔn bena o sɔrɔ?’ Mɔgɔ minw be nafolo lajɛn u yεrε ye, k’ɑ sɔrɔ u tε nafolotigiw ye Ala ja kɔrɔ, olu ka teli ka kε ten.” (Luka 12:16-21). «Ni mɔgɔ ka dununa bəe sɔrɔ ka bɔnɔ a nin na, o bε mun le ja? (Mariki 8:36). «O la, ne b’ɑ fɔ aw ye ko aw mako be dumuni min na walisa ka to niin na, aw kana hami o koo la, walama aw mako be fani minw na aw farikolo kama. Nka, i k’i janto a ka Masaya la, a bena o fεenw di i ma. Sabu i jusukun bena kε i ka nafolo yɔrɔ la tuma bəe.” (Luka 12:22-34).

Setana le ye faninyafa b   fa ye, ani faninyaf  bagaw b   fa. Yezu ko: “Aw ye aw faa Sutana deenw ye, aw b   f   ka tugu aw faa ka negelakow k  . Kabini a damin   na, a tun ye m  g  fagala ye, a ma deli ka k   tij   ye, bari tij   te a la. N  a be galon tige, a b   a y  re ka koo d  r  n le k  , bari galontigela lo, galontigela b   faa lo.” (Zan 8:44). Ngalon fitinin ka jugu i n  a f   ngalon belebele. Ngalon d  w be yen minw be f  , u be s  be wala u be k   an ka k  walew sababu f  . Filafiya ye ngalontigela ye sabu tij  n na, a b   a k   i n  a f   ale t   min ye. Ala t   se ka ngalon tige - kerec  n fana t   se (Tite 1:2). “N  an b   a f   ko an ni ale be j  nj  g  nya la, k  a s  r   an be d  bi la, an be ngalon tige ra an ka kumaw n  an ka k  walew la.” (1 Zan 1:6). “Nga (sankolola) dugu k  f  , m  g  juguw ni jinamoriyak  law, jat  w ni m  g  fagalaw, boliw batobagaw ani ngalontigelaw be yen u ka kumaw n  u ka k  walew la.” (Yirali 22:15).

Seere min be ngalon tige ka tugu ḥogon kɔ, Ala b'o kɔniya. (Talenw 6:16,19).

Lolo be kuma mɔgɔ bɛɛ dusukun koo la. Yan, a nɔgɔnin lo ani a ka jugu, n'a sɔrɔ a sara jurumu keli fɛtuma bɛɛ ani a lajinin lo. A fiyentɔ lo, a fana ye jurumun kɛ, o kosɔn a tɛ se k'a yɛrɛ ta kewalew jaraki tuun. O dusukun jugu be se ka nɔgɔya tuma dɔw la, tuma dɔw la a be ham. A be jalaki wagati min na a ka ni ka jalaki, ani a be jalaki wagati min na a ka ni ka jalaki. A be se ka kɛ ko a sanin lo, i n'a fɔ nɛgɛ gwansan dɔ y'a jeni, ani a hakili n'a dusukunnakow tɛ yen tugun. O be kɛ ni limaniya bilali ye ani ka mɛnni kɛ ngalontigɛlaw fɛ. O ye ka tugu jinaw ka kalanw kɔ, ani ka lamɛnni kɛ ngalontigɛla nanbarakɛlaw ka kalanw na. (1 Timote 4:1-2; Eburuw 10:22).

Koo minw b  e be k   m  go dusukun na, Ala ja be o b  e ye. Foyi t   se ka dogo a j  e tasumaman na, o la, a be dusukun ka miiriyaw n  a ka   naniya gundomanw b  e l  n ani k  u ye. Aw ka aw ta k  walejuguw k   su f   dibi ra, walama kongo k  n  , walama ding   k  n  , walama y  r   o y  r  , Ala be o ye. (N   minw be jaa nunu kan, olu fana b  ennin lo ni c  e j  eda cogoya ye).

Tasuma n  nenin minw be dusukun lamini, olu b  a yira ko Ala ka kanuya be jurumuk  la dusukun lamini. Tuma min na Ala be jurumun k  niya, a be adamaden kanu. A t  a f   jurumunk  la ka sa, nka a b  a f   a k  a ka jurumuw dabila ka to niin na (2 Piyeri 3:9). Yezu nana jurumunkelaw kisi. Jurumunkela kelen min nimisara a ka jurumuw na, nis  ndiyaba bena k   sankolo la. (Luka

15:7). Tasuma kaan misenninw fana be kuma Yezu Krista joli koo la, ale min ye “Ala ka Sagaden ye, ale min be dijε ka hake ban.” (Zan 1:29).

Mεlεkε nin ye Ala ka Kuma tagamasijε ye. Ala b'a fε ka kuma mɔgɔ minw fε, ani jurumun doni gwiliman b'u kan. A b'a fε u ka faran u ka jurumun siraw la ani ka Ala ka yeelen n'a ka kanuya don u dusukun na.

Tuganin ye Nii Senuman tagamasijε ye, Nii min be tijε yira Ala koo la, ani jurumun ni tilenninya koo la, ani Ala ka kiti koo la. (Zan 15:26). Nin Saninman bε yira yan adamaden jusukun kofε. A tε se ka sigi yօrօ min na jurumu be fanga la.

Ni nin dusukun jaa ni i dusukun cogoya ka kan ka kε kelen ye, i ka kule Matigi fε k'i dusukun dayεlε a ye. A to a ka kuma yeelen ka don i dusukun na. “Aw ye la Matigi Yezu la, aw bena kisi.” (Kew. 16:31). Ala sɔnna, ɔnhɔn, a ye layidu ta ko a bena i dusukun yεlεma, ka dusukun kura ni miiriya kura di i ma. (Ezekiyeli 11:19). O lo nεfɔra jaa filanan na.

2. MIN BE LA JURUMU KAN.

2

Jaa nin b'a yira ko dusukun nimisanin lo ani a y'a
damine ka Ala jini. Mεlεkε be ni murujan ye, o min ye
Ala ka Kuma ye, murujan min "jεnama lo, fanga b'a
la. A be tige fɔɔ ka taga se niin ni hakili be jɔgɔn

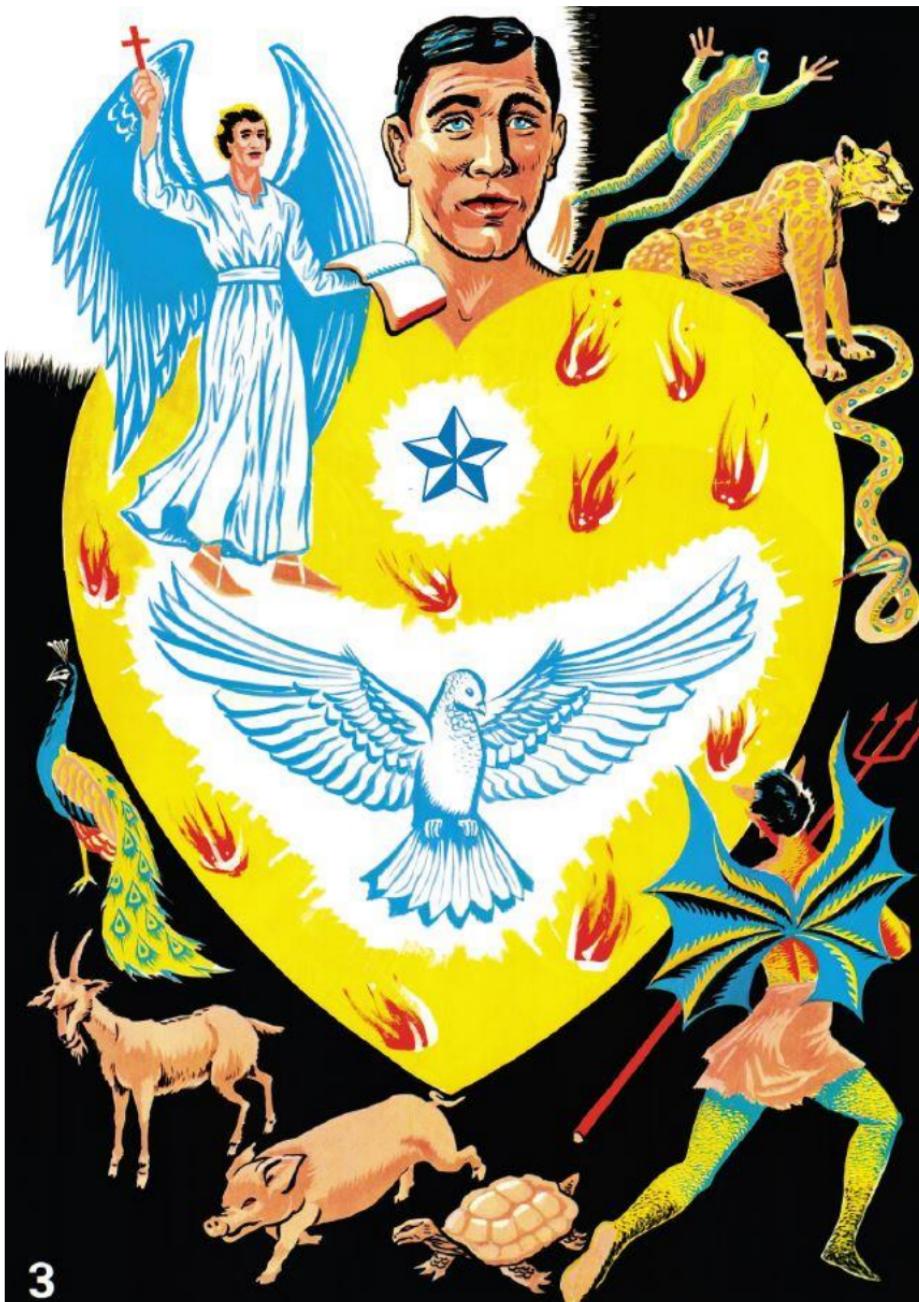
kunben yɔrɔ min na, ka taga se farikolo yɔrɔw ni farikolo yɔrɔw ma. A be adamaden ka negew n'a ka miiriyaw kiti." (Eburuw 4:12). Ala ka kuma b'a hakili jigi ko "jurumu ka sara ye - saya" (Oromukaw 6:23) ani ko "mɔgɔ bεε ka kan ka sa siŋε kelen, o kɔ, Ala bena kiti tige a kan." (Eburuw 9:27). Jurumunkεbaga ni lanabari ta yɔrɔ bεna kε diji le ye, tasuma ni kibiri bε jenina min kɔnɔ.» (Yirali 21:8).

A bolo wεrε la, mεlεkε be kungolo dɔ minεna. O kera walisa ka jurumunkεla hakili jigi ko an bεε bena sa. An farikolo min ka di an ye kosobε, k'a don, k'a balo ani k'a cεŋumanya, k'a janto a la ani k'an janto a la ten walisa k'a negelakow n'a ka negew wasa, o bena sa ani ka toli, ani tulonw bena a tijε k'a sɔrɔ an niin n'an hakili be to yen abada . . A bena bɔ Krista jεε kɔrɔ loon dɔ, a bena kiti tige a kan. (2 Korentikaw 5:10). Yan, an b'a ye ko jurumunkεla y'a daminε ka Ala ka cikan kɔrɔsi ani k'a dusukun dayεlε Ala ka kanuya ye. Nin Saninman b'a daminε ka yeelen don dusukun dibiman ni jurumun na. Ala ka yeelen be don a jusukun na walisa ka dibi bεε gwεn ka bɔ yen. Ni Ala ka yeelen donna, dibi ka kan ka taga. Jurumu min kofɔra yan begεn sifa bεε fε, o ka kan ka taga. O la, kalankεla kanulen, a to Yezu, min ye dijε yeelen ye, a ka don i dusukun na, ani dibi ni dibi ka kewale juguw

ka kan ka bɔ dusukun na, i n'a fɔ a yiralen be cogo min na jaa nin kan. Yezu ko: "Ne le ye dijɛ ka yeelen ye. Ni mɔgɔ o mɔgɔ tugura ne kɔ, o tigi bena janamanya yeelen sɔrɔ, a tena tagama dibi la abada." (Zan 8:12). I tena se abada ka jurumun gwɛn ka bɔ i jusukun na ni i yɛrɛ ta jijara ye, walama ni i ta hakiritigiya ye, walama ni mɔgɔw ta hakiritigiya ye. Sira min ka nɔgɔ, min ka jni, min ka teli ani min be nɔɔ bɔ ani min kelenpe lo, o ye ka Yezu to yen, min ye yeelen ye, a ka don.Dibi, min ye jurumu ye, o ka kan ka bɔ. Kalo ni lolow be se k'an dɛmɛ dɔɔni dibi la sufɛ, nka ni tile bɔra, o tuma na, dibi ani yeelen misenninw be tunu. Yezu ye tilenninya tile ye. A donna Zeruzalemu Alabatosoba kɔnɔ tuma min na, sannikɛlaw ni feerekɛlaw bɛɛ gwɛnna ka bɔ yen. A ye warifalenbagaw ka tabaliw ni tugani fiyeerebagaw ka sigilanw jɔti k'u benben. A y'a fɔ ko: "A sɛbera Kitabu kɔnɔ ko: 'Ne ka batoso bena wele ko daalikeyɔrɔ.' Nga aw b'a kɛ sonw ka dogoyɔrɔ ye." (Matiyo 21:13). I dusukun labənnin lo ka kɛ Ala ka soo ye, Ala ka batoso ye. A b'a fɛ ka sigi a kɔnɔ, k'a cɛnumanya, k'a fa ni yeelen, kanuya ani ninsɔndiya ye. Yezu ma na an ka jurumuw yafa an ma dɔrɔn, nka a nana an kisi ani k'an hɔɔrɔnya ka bɔ jurumun ka fanga n'a ka fanga

kɔrɔ. “Ni Dence (Yezu) y’aw hɔɔrɔnya, o tuma na, aw
bena hɔɔrɔnya sɔbɛ la.” (Zan 8:36).

3. DUSUN MIN BE NIMISA.

3

Jaa nin b'a yira an na jurumukela min nimisara sōbe la, ale dusukun be cogo min na. A b'a yera sisan ko a ka jurumu caaman minw koson Yezu sara yiri kan, u ka bon ani u ka juguya. Mēlēkē, Ala ka kuma, be

kuruwa min yira a la, a b'o ye tuma min na, o b'a dusukun tijε min be nisɔngoya sisan. A be nimisa kosɔbe ani a be dusukasi kosɔbe a ka jurumu caaman kosɔn. Ala ka kanuyaba min b'a yira Krista Yezu la, a b'o ye tuma min na, o kanuya b'a dusukun yεlema, sanko n'a y'a daminε k'a faamu ko Yezu Krista, Ala Dence, nana a ka jurumu caaman yafa. A sɔnna ka sa a nɔɔ na yiri ra.

Komi u ye Yezu bugɔ, ka masafugula don a bolow n'a seenw na, ka pɔtɔpɔtɔw gosi a bolow n'a seenw na ani a sara kuruwa kan an ka jurumuw kosɔn, o be na ni jurumunkela min nimisara, o b'a dusukun n'a ka jenamaya yεlema pewu. N'a be Ala ka Kuma kalanna min kɔnɔ a be se k'a yεre ye i n'a fɔ duloki, a b'a faamu ka taga ko a y'a yεre mabɔ Ala la ani k'a ka cikanw labato. Dusukasiba ni dusukasi b'a kan ani k'a to a b'a dusukunnakow fɔra Ala jεε kɔrɔ ni jεji ni kasi ye, Yezu gwεrla a la. Ala ka kanuya n'a ka hεεre be don a dusukun na tuma min na a y'a daminε k'a faamu ko "a Dence Yezu joli b'an saniya ka bɔ hake bεε la." (1 Zan 1:7). "Ala, i ka dusukun saniyanin di ne ma, ka hakilijuman ni hakilijuman don ne kɔnɔ." (Zaburuw 51:10). O la fana, Ala ka Kuma b'a fɔ ko: "Mɔgɔ minw majiginin lo, minw be nimisa, minw be siran ne jε ani ka mənni kε ne fε, olu koo ka di ne ye." (Ezayi 66:2).

Nin Saninman bε Yesu ta kumaw fō ka gwε a ye ko: «Jagwεleya, ne dence (denmuso)! Aw ta jurumunw yafara aw ma.» (Matiyu 9:2). Tuma min na a bele be kuruwa filera ani Yezu joli min bønna kuruwa kan, a lanin b'a la ko o bεε kera ale lo kama, a b'a damine k'a faamu ko jurumu doni bora a kan, bari Yezu ye tɔɔrɔw muju . . A tun ka ni ka kε an ta ye. “An ka jurumuw kosɔn, u y'a mandimi, k'a bugɔ an ka kojuguw kosɔn,” ani “Matigi y'a to nangili benna a kan.” (Ezayi 53).

Nii Senuman ni Ala ka kanuya be dusukun saniyanin mara. A lara Yezu la tuma min na, a b'a faamu ko a ka jurumuw yafara a ma, o la, a be jigiya sɔrɔ a dusukun na ko Den min bora Ala la, Yezu joli y'ale saniya ka bɔ jurumunw bεε la. (1 Zan 1:7). A lanin b'a la sisan ko mɔgɔ o mɔgɔ lara Yezu la, o tigi tεna sa (hakilimaya ta fan fε), nka a bena nεnamaya banbali sɔrɔ. (Zan 3:16). “Bari Krista ka saya barika la, an kera hɔrɔnw ye, o kɔrɔ, an ka hakew yafara.” (Efεzikaw 1:7). Adamaden ka jurumu negew y'a to sisan, u b'a fε kosɔbe ka nεnamaya kε Ala kosɔn ani ka baara kε “ale min y'an kanu fɔlɔ.” (1 Zan 4:19). Sanni a ka dunija ni dunija ka fεenw kanu, a be Ala ni Ala ka koow kanu.

O la, jaa nin na, an b'a ye ko begen minw be jurumun yira, u be a dusukun kofe sisan. Hali ni Sutana t'a fe ka bo a ka soo koro la, a be kofela filera ani a jigi b'a la ka donyoro soro tugun. O le koson Matigi Yesu b'an lasomi ko an ye to an yere ra, ka Ala daari; ka jine kele, janko a ye bori ka bo an koro. (Zaki 4:7).

4. KA SA NI KRISTA ye.

4

Nin jaa be kuma kerecen dō koo la min ye hēēē
dafanin ni kisili banbali sōrō an Matigi n'an Kisibaga
Yezu Krista ka saya barika la, ani o la, a t'a yērē bonya
koo wērē la fōc “an Matigi Yezu Krista ka kuruwa

dɔrɔn. A ka kuruwa sababu la, dijɛ sara an fɛ, an fana sara dijɛ ye.” (Galatikaw 6:14). Yezu sara kuruwa kan walisa an fana ka “sa jurumun na, ka ɲenamaya ke tilenninya kosɔn”; kerecɛn min sara dunija ta fan fɛ. (1 Piyeri 2:24). An cira ko: “A to Nii Senuman k’an ka ɲenamaya ɲemine, an tɛna adamadenw ka negelakow wasa.” (Galatikaw 5:16,25).

Matigi Yesu tun sirinin bɛ samasen min na, o ka a ta fani bɔnin kɔ, o bɛ yira nin dusukun jaa ra, ani o tun ka bugɔ minw ke ni a ye ni juguya ye. A ye ɲangili sɔrɔ an ka jurumuw kosɔn sabu “an be kɛnɛya ale ka tɔɔrɔ kosɔn.” (Ezayi 53:5). Erɔdi n'a ka sɔrɔdasiw y'a lɔgɔbɔ, u y'a bugɔ ni bugɔli ye ka ban, ka masafugulan dɔ siri a kuun na. Sanni u ka masafugula sanu don a la, u ye bere dɔ don a kininbolo la - masacɛ ka bere nɔɔ na. U y'u kumbiri gwan a kɔrɔ k'a lɔgɔbɔ k'a fɔ ko: “Yahudiyaw ka masacɛ ka sii sɔrɔ.” U ye daji bɔ a kan ka bere mina a bolo, k'a bugɔ a kuun na. U y'a lɔgɔbɔ ni maloya ni juguya ye minkɛ, u tagara n'a ye walisa k'a gwengwen yiri kan. (Matiyo 27:27-31).

Mɔgɔ caaman be yen minw be weele ko kerecɛnw, olu be delili kɛ, u be ʃeŋʃɔgɔnya senuman sakramen ta, u be Ala ka dɔnkiliw la ani o bɛɛ n'a ta, u ka jurumu kewalew fɛ, u be to ka Ala Dencɛ gwengwe tugun

kuruwa kan. (Eburuw 6:6). “Mögö minw be ne wele Matigi, Matigi,” olu bëe tena don sankolo masaya la. (Matiyo 7:21-27).

Jaa nin kan, an be Zuda ka wari bɔrɔ fana sɔrɔ. A ye Matigi Yezu janfa k'a feere warigwë bi saba la, bari wari kanuya tun y'a dusukun minë ani a tun be se ka miiri o dɔrɔn lo la. Sɔrɔdasi minw ye Yezu minë kaso la sufɛ, olu lo tun be baara kε ni lanpan, jɔlɔkɔw ani fɛen wɛrew ye. O dijɛ, min tun be to ka tulon kε, sɔrɔdasiw tun be baara kε n'o ye n'u tun be tulon kera A ka faniw kosɔn. “U be tulon kε ne ka faniw kosɔn ani u b'u tilan u ni jɔgɔn cε.” (Zaburuw 22:18). U ye fɛen bëe bɔ Yezu bolo, nka u banna ale yɛrɛ la, k'a fɔ ko “An t'a fe nin cε ka kε an ka masacε ye.”

Mögow bëe b'a fe ka Ala ka dugawuw bëe sɔrɔ, sanji ni tile yeelen bëe, nka u t'a fe k'u yɛrɛ di ka baara kε Ala ye i n'a fɔ u ka Matigi n'u ka Matigi. Mögö caaman fe, Ala ka ni ka dëmɛ don gweløyaw ni jigitigɛ wagati dɔrɔn lo la.

“Sɔrɔdasiw ye a gɛrɛn sɔgɔ ni taman ye, o yɔrɔnin bëe joli ni jii bɔnna.” (Zan 19:33-37). Sanni dondo ka kasi, Piyeri y'a fɔ siŋɛ saba ko ale tɛ Yezu lɔn, nka kɔfɛ, a nimisara ka kasi kosɔbe. (Matiyu 26:69-75). Yala i b'a yira kɛnɛ kan ko i y'i dusukun di Yezu Krista ma, i ka

kumaw n'i ka kewalew fe wa? Wala i be maloya k'a to tcow k'o lɔn? Yezu y'a fo ko: "Ni mɔgɔ min y'a fo mɔgɔw ye ko ale ye ne ta ye, ne bena o ʃɔgɔn ke n Faa ʃakɔrɔ min be sankolo la. Nka ni mɔgɔ min banna ne ra mɔgɔw ja na, ne fana bɛna ban o tigi ra ne Fa ja kɔrɔ, min be sankolo ra.» (Matiyu 10:32-33).

Yezu y'a fo fana ko: "Mɔgɔ o mɔgɔ t'a ka gwengwenlɔgɔ j̄un ka tugu ne nɔfɛ, o tigi man kan ka ke ne ka kalanden ye." (Matiyu 10:38). Mɔgɔ minw be tanga farakurun ma, Yezu Krista, olu ninsɔn ka di!

5. ALA KA BATOSO.

5

Nin jaa b'a yira ko jurumunkela dusukun saniyanin lo
ani a saniyanin lo, min kisira Ala ka neema n'a ka
makari caaman fe. A kera Ala batoso yere yere ye, Ala,
Faa, Dence ani Nii Senuman ka soo. O be ka keje ni

Matigi Yezu Krista ka layidu ye ko: «Ni mögö min be ne kanu, o tigi bena ne ka kalan bato. N Faa ben'a kanu, ne ni n Faa fana bena na a fε ka sigi n'a ye.” (Zan 14:23). Ala be adamaden bonya, k'a barikada ani k'a kɔrɔta Yezu Krista barika la. (Luka 1:52).

Dusukun kera sisan Ala ka batoso yεrε yεrε ye. Jurumun gwɛnna ka bɔ yen. Sanni bɛgɛn suguya minw be mara Sutana fε, n'o ye ngalon face ye, an be Nii Senuman ye, o min ye Tijen Nii ye, o be balo dusukun na. Sanni o ka kε jurumun woloycɔrɔ ye, dusukun kera yiri wala nankoyɔrɔ cεrumanba ye, min be yiridenw bɔ, min be Nii Senu yiridenw bɔ. O ye kanuya, nisɔndiya, hεεrε, majigilenya, muñuli, þumanya, þumanya, kantigiya ani yεrεminε ani fεn wεrεw ye minw ka di Ala ni adamadenw ye ani minw ka di u ye. (Galatikaw 5:22-23). A kera εrεzensun yεrε yεrε bolo ye min be yiridenw bɔ sisan - an Matigi Yezu Krista. O yiriden bɔli gundo ye ko a be to ka kε kelen ye ni Krista ye, ani Krista n'a ka kumaw be to a kɔnɔ. (Zan 15:1-10). A fanin lo Nin Saninman* na, ka batize minke, se b'a ra ka se sɔrɔ adamaden cogoya n'a negejuguw kan, k'a faga. (Galatikaw 5:24). Nii Senuman le b'a ka þanamaya þεminε, a te adamaden negelakow wasa. (Galatikaw 5:16). A be min ye, a be min mɛn ani a be min miiri, a tε balo o la tugun, nka

a be balo limaniya lo la - bari “an be see sɔrɔ dijɛ kan an ka limaniya sababu la.” (1 Zan 5:4). A be balo ni jigiya ni jigiya ye ani a be barika sɔrɔ an Matigi Yezu Krista ka kɔsegi makɔnɔni na. A be ɲenamaya kε ka Ala ka kanuya lɔn, o min be to abada.

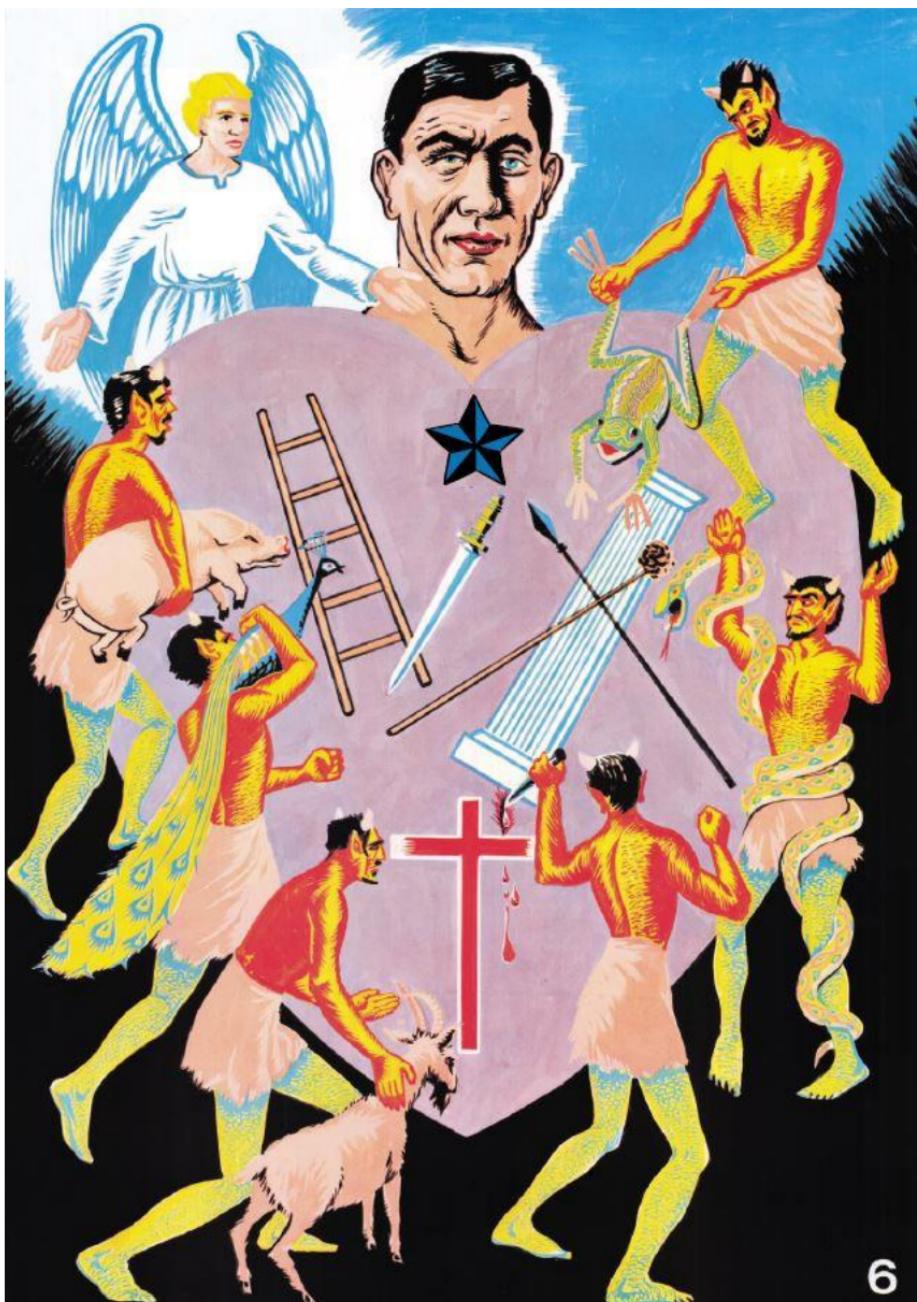
“Mɔgɔ minw jusukun saniyanin lo, olu dagamunin lo. o bɛna Ala ye!» (Matiyo 5:8). Masacɛ Dawuda tun b'a lɔn ko kεlɛba min tun be kera ale yɛrɛ dusukun na, hali k'a sɔrɔ a tun be ni nafolo caaman ye ani a tun ye see sɔrɔ a juguw kan. A y'a faamu ko a mako gwɛlɛ be Alako la ani a ye delili kε ko: “Ala, i ka dusukun gwɛnin di ne ma, ka hakilipuman ni hakilipuman don ne la.” (Zaburuw 51:10). Mɔgɔ si tɛ se k'a yɛrɛ dusukun saniya, walima ka dusukun saniyanin dan, fɔɔ ni a nimisara tijen na ka na Ala fɛ i n'a fɔ Dawuda y'a kε cogon min na, k'a ɲini Ala fɛ a ka dusukun saniyanin dan a kɔnɔ. Ala b'a fɛ ka koo kura dɔ kε i ka ɲenamaya kɔnɔ. Ka i yɛrɛ ka ɲumanya fani faraninw laben ni ngalon layiduw ni lafiyaw ye, o tɛna i dusukun kε sigiyɔrɔ ye min ka kan ni Ala ye. A b'a fɛ ka aw dɛmɛ kojugu, sabu a ka layidu ta ko: «Ne bɛna ji saninyanin bɔn aw kan, ka aw saninya ka bɔ aw ta jow bɛɛ ra, ani fɛn tɔw bɛɛ ra, minw ka aw nɔgɔ. Ne bɛna jusukunkura ni hakirikura di aw ma. Ne bɛna aw jusukungbelen bɔ aw ra, ka aw jusukungbelen di aw ma. Ne bena n ka

Nii don aw la, ka aw janto aw ka ne ka sariyaw sira tagama, ani ne ye ci minw bœ di aw ma, aw k'u sira tagama.” (Ezekiyeli 36:25-27). Nin ye Layirikura ta cira ye, Ala ka min di an ma a Dence Yesu Kirisita sababu ra.

Jaa nin kan, an b'a kɔ̄osi fana ko mɛlɛkɛ bɔ̄ra tugun. Mɛlɛkɛw lo siginin lo ka “Matigi bonabagaw kɔ̄losi ani k'u kisi farati ma.” (Zaburuw 34:7; 91:11; Daniyeli 6:22; Matiyu 2:13; 13:39; 18:10; Kewalew 5:19; 12:7-10).

Sutana fana be ye jaa nin kan, a lɔ̄nin be dusukun gerefɛ, i n'a fɔ̄ a be sababu filera ka don a ka soo kɔ̄ kɔ̄nɔ̄ tugun. O kama, u b'an lasɔ̄mi ko an ka “kɔ̄losili kɛ! Aw jugu Sutana be yaalayaala i n'a fɔ̄ jara, a be mɔ̄gɔ̄ jini k'a jimi.” (1 Piyeri 5:8). Tuma caaman na, a b'a yere kɛ i n'a fɔ̄ yeelen mɛlɛkɛ, ka Ala deenw kɔ̄rɔ̄bɔ̄ ni dunija negelakow ye, k'a jini k'a ka nanbarakow kɛ ka hali Ala ka mɔ̄gɔ̄ sugandininw lafili. Nka, n'an be ban jinɛ na, a bena boli ka bɔ̄ an kɔ̄. (Zaki 4:7).

6. DUSUN MIN BE KÖRCÖBLI ANI MIN BE TILAN.

6

Nin ye mogo min be kosegira, min be kosegira, ale ka dusukasi jaa ye. Ne kelen be daminenä ka datugu, o b'a yira ko a be nene ni sinogo daminenä a ka kerecenyä nenanmaya konç, k'a sora nee to kelen be

lamin filera maloyabali la, ka kanuya ke ni dunija ye. A kono na yeelen dogoyara, ani jaa minw b'a dusukun na, k'a yira ko a labennin lo ka tocra ni Krista ye, u benna ani u tilennin te tugun. Korboli daw b'a laminani a be to k'a yere di dooni dooni sanni k'u kel. Sanni a ka Ala ka kuma lamen, a b'a damine sisan ka jine ka ladilikanw n'a ka ngalon layiduw lamen. Hali n'a bele be taga legilizi la, k'a ka negelakow dogo dunija ka koow la diinan sifa do kono, Ala kanuya sumanana a dusukun na. A kera mogoye min te se ka latige, a lönin be sira fila cema. A b'a damine ka tulon ke ni dununafew ye, ani a b'a yere ke i n'a fo a be Ala kanu. Lolo min b'a dusukun na, o min ye dusukun ye, o be dogoyara. Kuruwa te ta ni yelemisen ye tugun, nka a be ke doni girinman ye min te son mogoye ma. A ka limaniya be damine ka yereyere, a be kumajogonya dabila ni Ala ye delili la, a be jor a ni a t'a janto a dusukun cogoya la ani dooni dooni a be yor di jine ma min b'a kono na a dusukun kofe. Jurumunkebagaw jenjogonya ka di a ye ka teme Ala den sobew kan.

O kongokolon min be waso yira, ale y'a damine ka sira jini tugun. N'a sor a jinen a ko ale kisira neema doron lo sababu la, ani a be ke kerecen ye min be waso. Dolomin nege be daa gosi ani a b'a fe ka don, o be se ka ke wagati kerenkernin do la. N'a sor a be teri

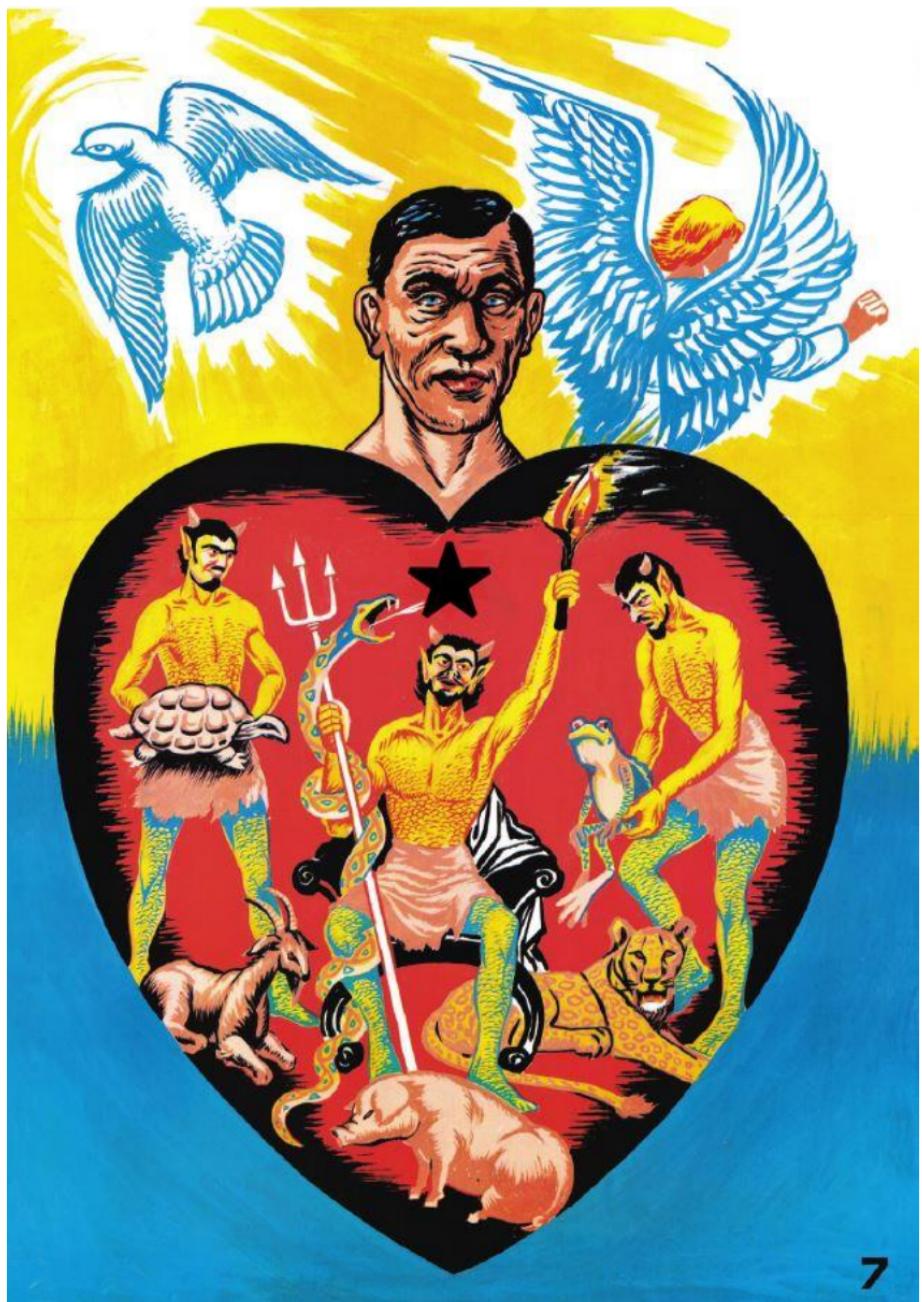
jurumukelaw cema, yɔrɔ min na a be maloya k'a jati ko a te i n'a fɔ tɔɔw, ko a barika ka dɔgɔ wala ko a te sɔn ka jɛnɛjɔgɔnya kε, o lo kama jinε b'a fɔ a ye ko nin wagati kelen tɛna a ka Alakokow tijε. Miiriyaw ni negelakow minw te Alakow ta ye, olu b'u yere bila mɔgɔ la. N'a sɔrɔ a bena daminε ka tulon nɔgɔniw diyabɔ. A be to ka jaaw file ni ninsɔndiya ye minw man ji, ani a be jɛnɛjɔgɔnya juguw diyabɔ. A be taga dɔnkeycɔrw la, dunija ka ɲenagwε juguw la, a be jurumun ladili dɔw ta a dusukun na minw be bɔ jinε fε min b'a fɔ a ye ko nin ye adamadenw ka cogoya ye ani ko jurumun kelen te juguman ye tijɛn na.

Tijε na, an te se k'an yere minε ni miiriya juguw ni miiriya juguw ka kongo kɔnɔ kɔnɔw be panpan an kuun na, nka an be jalaki n'an b'a to u be an mara ani k'u ka boonw lɔ an dusukunw na, k'u ka kewale juguw wolo. N'an y'an bolokunnadennin di jinε ma, siga t'a la, a bena bolo bεε minε, ka niin ni hakili sama ka taga jahanama banbali kɔnɔ. O kama, Ala ka lasɔmini min b'an fε kosɔbe, o ye ko an ka ban kanbelenya negelakow la ani an kana tulon ke ni jurumu ye, a mana kε cogo o cogo. Aw ye boli ka taga Yezu fε, ale min b'an latanga ani k'an lafasa.

Cee min be ye jaa nin kan a be mogo dusukun sogora ni muru ye, ale be kuma mogo minw koo la minw be kerecenza lögobä ani k'u kel. U be kerecenz dusukunw sogo ani k'u jogi n'u ka ngalontigew n'u ka yeleko dakunw ye - kel minw dusukun tilanin te se ka kisi. A b'a damine ka siran adamadenw ne ka teme Ala kan ani siranya koson adamadenw bena min fo ani ka min ke, a be ke adamadenw ka jco ye, ani a be yco janya Ala la. Dimi ni dimi jugu b'u yere yira gelyaw ni jigitige wagati la, ani u be don fanga la. O konya sa jugu min be bo tuma min na toc be netaga sorani u be netaga sorola, o bena don ka don k'a sor u m'u lasomi. N'u y'a tilance di a ma, o bena konya ni kuncembaya da yele.

A ka nogo kosobe wari kanuya ka don an dusukunw na fo n'an ma an Matigi Yezu ka lasomini kumaw labato tuma min na a ko: "Aw ka to nee na, ka Ala deli waasa aw kana ben kroboli la." (Matiyo 26:41). "Mogo o mogo b'a miiri ko ale lönin be yen, a ka fis a k'a yere korsi a kana ben." (1 Koréntikaw 10:12). Ala be kelkeminan minw bee di an ma, an ka kan ka o bee don an yere ra, janko an ye se ka lo Sutana ta nanbarajuguw kama. (Efazikaw 6:11-18).

7. DUSUN NEOFOLI, ALIMA DUSUN MIN BE ÇEÇEN.

Nin jaa bę adamaden dusukun kofetagama cogoya
yira, min tun bę Ala ta yeelen kōnč sivs kelen, ka
sankolo nilifę nənę, ka Nin Saninman niyɔr cɔs, a
y'a ka limaniya bila. (Eburuw 6:4). A b'a yira fana

mɔgɔ min ma nimisa abada, walama k'a niin di Ala ma abada, hali ni Kibaru Duman tijɛ min be weeble ko "Kibaru Duman", o dira a ma ani k'a yira a la. Cee min be tulon ke ni Ala be kuma a fɛ, o tigi bena juguya ka taga hali k'a sɔrɔ a be jijali gwansanw kera k'a yere yelema.

Yezu yere ye kɔfemɔgɔw ka cogoya ɲɛfɔ tuma min na a ko: "Ni jine bɔra mɔgɔ la, a be tagama jamana jalenw na ka lafiŋeyɔrɔ ɲini. N'a ma se ka dɔ sɔrɔ, a b'a fɔ a yere ye ko: 'N' bena kɔsegi n' ka soo.' O la, a kɔsegira ka taga sɔrɔ ko soo saniyanin lo ani a labennin lo. O ko, a be bɔ ka jina wolonwula wɛrew wele ka na sigi yen. O kama, n'o koo bɛɛ banna, o tigi ka koow be juguya ka tɛmɛ a daminɛ na." (Luka 11:24-26). «Ko min kera o ye, o b'a yira ko talenw ye can le ye; 'Wulu be taga a ka fɔnɔ min na' ani 'Lɛɛ min ko ka ban, o be kɔsegi ka taga nɔgɔ kɔnɔ.' (2 Piyeri 2:22).

O Sɛbeninw b'a yira ka gwɛ jurumukela wala jurumukela min ma nimisa, ale dusukun be cogo min na. Jurumun n'a ka nanbarakow bɛɛ nana tugun ka to ani ka dusukun mara. Hali a ɲɛda yere b'a dusukun cogoya yira cogo dɔ la. Nin Saninman, o kongokolon ɲuman, o bɛ jagoya ka bɔ dusukun na, i n'a fɔ jurumun ni Nin Saninman tɛ se ka sigi ɲɔgɔn fɛ cogo min na.

Dusukun tε se ka kε Ala ka batoso ye ani o wagati kelen na, a be se ka kε Sutana dogoyɔrɔ ye. Mεlεkε, Ala ka Kuma, ka kan ka taga ni nisɔngoya ye. A bele be kɔfɛla filera, a jigi b'a la ko a bele be se ka nimisa i n'a fɔ dence tununin, min "tun b'a fε ka lεew ka mugu muguw fa, nka mɔgɔ si ma dumuni di a ma. A laban, a hakili senna k'a fɔ ko: 'Ne bena wili ka taga n face fε k'a fɔ a ye ko: <Faa, ne ye Ala hake ta ani ele fana hake ta. Ne man kan ka wele i deen tugu.' (Luka 15:16-20). Face y'a dence dusukasitɔ ye minke, a yafara a ma ani a y'a bisimila ni ninsɔndiya ye.

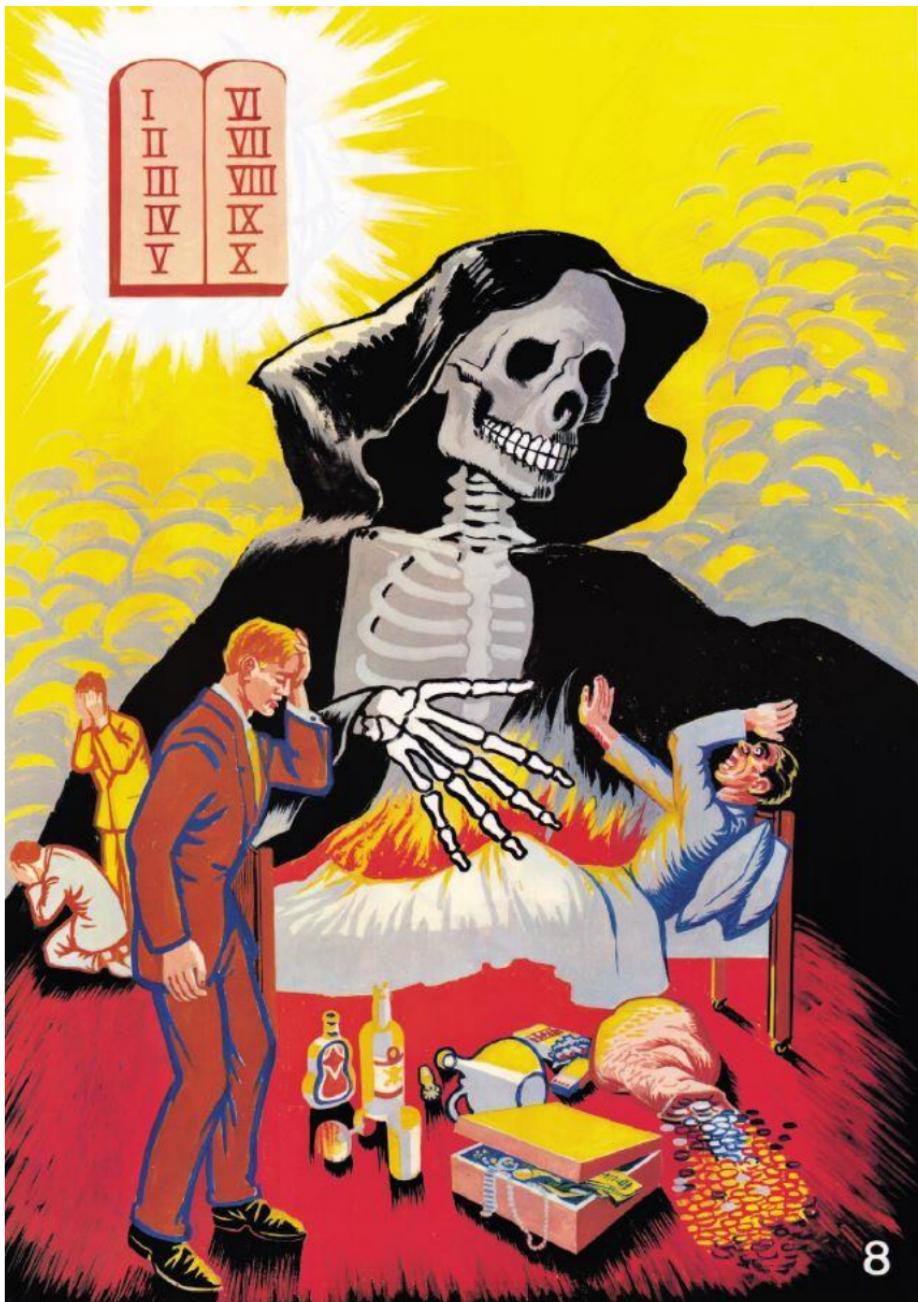
Dusukun min be jaa nin kan, o tε tagamasinε si yira min b'a yira ko a nimisara sɔbe la, ko a tε kɔsegi Ala ma, ko a tε yafa pini Yezu sen kɔrɔ. A jusukun bε i n'a fɔ a jɛnina ni nɛgε gwansan ye, k'a dabila. Tulo b'a la nka a tε se ka Yezu ka delikan mɛn. New b'a la nka a tε se ka jahanama dingε min dayεlεnin lo a sen kɔrɔ, o ye. A tε maloya tugun ka to k'a ka jurumuw kε. Sutana nana kuntigiya kε a jusukun na ani a signin be masacε la a ka masasigilan kan. A be se ka kε ko a bele be waso k'a fɔ ko a ye mɔgɔ puman ye ani ko mɔgɔ be bonya la a kan, ko a be ni diinan mɔgɔkɔrɔ ye, i n'a fɔ kaburu "min file kɛnɛma, nga a kɔnɔ fanin be kolow ni suw tolininw na." (Matiyu 23:27).

Galon face be Tijε Nii lɔycɔrɔ ta. Begeñ bεε, jurumun bεε be taga jɔgɔn fe ni jina kεrenkεrεnnin dɔ ani jina jugu dɔ ye ani u b'a dusukun minε. Hali n'a tun b'a fe k'a yεrε hɔɔrɔnya o tɔɔrɔbaga juguw bolo, u b'a to a be siri. «Ni mɔgɔ min ma Musa ta sariya bato, o tigi ka kan ka faga, k'a sɔrɔ mɔgɔ tε makari o tigi ra. O la do, mɔgɔ min be Ala Dence mafijεya do? Mɔgɔ min be Ala ka jεnjiçgɔnya joli min y'a saniya ka bɔ jurumun na, o jati i n'a fɔ feen sɔngɔ gwεlε wa? Mɔgɔ min be nεema Nii nεni wa? Miiri k'a file, a bena jangili min sɔrɔ, o bena juguya ka tεmε o kan!» (Eburuw 10:28-29; 2 Piyεri 2:1-14).

Ni jaa nin ka kan ka bεn n'i dusukun cogoya ye, teri kanulen, i ka kule Ala fe joona joona, ka bɔ i dusukun na. “Mɔgɔ minw be na Ala fe ale sababu la, a be se k'olu kisi sisan ani tuma bεε”. (Eburuw 7:25). A fana be se ani a b'a fe ka jurumuw bεε yafa, n'i nana ni nimisali sɔbε ye. A be se ka jina n'a ka jinaw bεε bali, k'u gwεn ka bɔ i dusukun na, n'i sɔnna dɔrɔn k'a to a k'o kε. Na i n'a fɔ kunatɔcε min nana Yezu fe k'a fɔ a ye ko: ‘N'i b'a fe, i be se ka ne kεnεya.’ Yezu makarila, a y'a bolo monεbɔ ka maga a la. A y'a jaabi ko: ‘Ne b'a fe. ‘Aw k'aw yεrε saniya!’ (Mariki 1:40-41). Nka n'i tora ka tulon kε, ani ka dibi kanu ka tεmε yeelen kan, jigiya tε yen, dεmε tε yen, bari i be saya lo sugandira

ŋεnamaya nɔ̄ na - “jurumu b'a sara sara - saya.”
(Orčmukaw 6:23).

8. JURUMUKELA KA KITI.

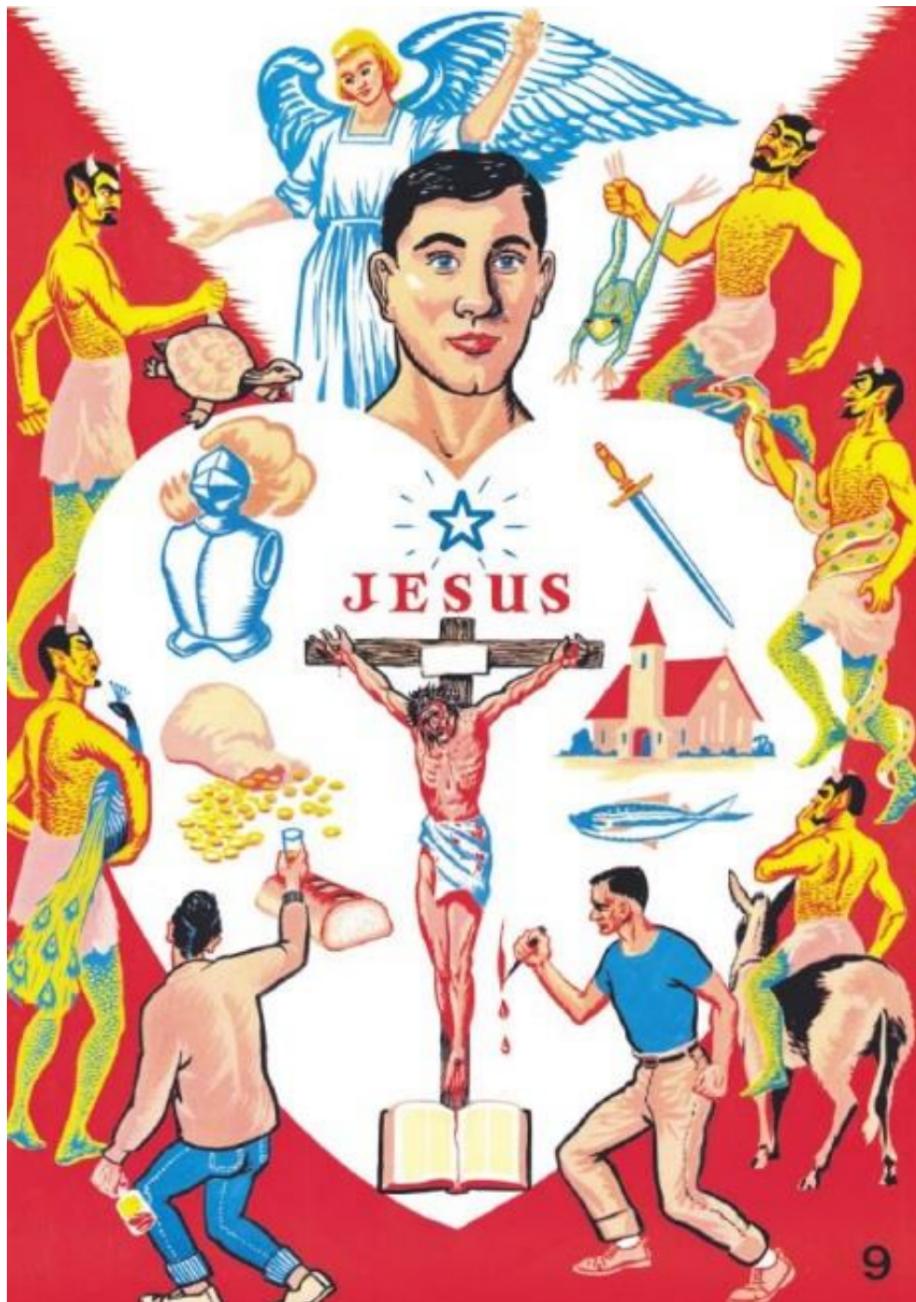
8

Yan, an be jurumunkela tulonkela soro min y'a latige ka tugu Krista ko. A be surunyana saya ra; a farikolo be se ka fa dimi la ani a niin be se ka fa saya siranya la. Saya (kolokolo) nana wagati do la an tun te miiri

min na ani an tun t'a fε. Jurumu diyabɔ̄ ngalonmanw tununa, ani jurumu sɔ̄ngɔ̄ gwεlε ani siranya min be yen, o ka ni ka kunben sisan. Jahanama ka tɔ̄cɔ̄w be kera tijen ye a fε. Hali n'a b'a fε sisan ka delili kε, a y'a ye ko a tε se ka kuma ni Ala ye, a banna min ka kanuya la kabi wagatijan. A teriw be siran ka lɔ̄ a dilan gεrefε ani u ka dususalo kuma gwansanw tε se k'a dεmε sisan. A ta naforo tε se k'a si janya, k'a niin kisi, k'a niin tɔ̄cɔ̄ dɔ̄gɔ̄ya. A b'a ye ko a tε se k'a hakili to Ala la sabu jine tε sababu di a ma k'o kε.

A tun be fεen o fεen kanu ani a tun be min bεε kera, a be komi u b'a lɔ̄gɔ̄bɔ̄ra. Hali a ka baarakεla, sarakalasebaga walima legilizi nεmɔ̄go min tε se ka la a la, n'a sɔ̄rɔ̄ a ma kisi, o tε se k'a dεmε sisan, i n'a fɔ̄ a banna Ala ka kanuya la ani a donna a ka kiti kɔ̄rɔ̄. A y'a damine k'a faamu ko "ka ben Ala janaman bolo, o ye siranyako ye!" (Eburuw 10:31). A tun jigi b'a la k'a niin di Ala ma tuma min na a bennin lo, wala a saya la, nka sisan, a y'a ye ko wagati tεmεna. Mɔ̄go waa caaman be bari ka sa, k'a sɔ̄rɔ̄ u tε sababu sɔ̄rɔ̄ ka kɔ̄segi Ala ma u ka saya layɔ̄rɔ̄ la. O kama, a kɔ̄rɔ̄tanin lo an k'an nεsin Ala ma k'a sɔ̄rɔ̄ a be an gεrefε. Sanni a ka Ala ka dususaalo ni kisili kumaw mεn, o jurumukεla min be sa, ale banna Ala ka yafali n'a ka kanuya la a ka nεnamaya kɔ̄nɔ̄, a ka ni k'a ka Kititigεla

kaan mən sisan. A banna Kisibaga min na, o lo b'a fo ko: "Aw minw be Ala ka dangali kɔrɔ, aw ka bɔ ne kɔrɔ! Tasuma banbari min labenna Setana ni a ta mεlεkew ye, aw ye taga o yɔrɔ ra!" (Matiyu 25:41). "Məgɔ bεε ka kan ka sa siŋe kelen, o kɔ, Ala bena kititigε a kan." (Eburuw 9:27).

9

Jaa nin be kerecen dō lo yira min be to kantigiya la ani
a be see sɔrɔ kɔrɔbɔli ni kɔrɔbɔli gwɛlɛw kan. K'a to
kɔrɔbɔli b'a kan cogو bɛe la, a be lɔ a kan fɔɔ ka taga
se a laban ma, ka see sɔrɔ Yezu Krista barika la. A

ma don kerecen boli la dɔrɔn, nka a be tagara ne o boli la, a be bolila ni cɛsiri ye, “a naa be Yezu kan, an ka lanaya sinsinnin be min kan kabini a damine na fɔɔ ka taga se a laban ma.” (Eburuw 12:1-2).

Sutana n'a ka jinaw bɛɛ be lanabagaw dusukun lamini, u b'a ninina ka Ala den bila sira jugu kan, nka u tɛ se ka foyi sɔɔ. Kuncɛbaya, wari kanuya, kakalayako ani koo wɛrew fana be yira. Kongokolon nɔɔ na, an be fali ye sisan, bari tuma caaman na, jurumun be na an fe cogo wɛre la, ani a be dogo cogo wɛre la wala tɔgo wɛre la. Nka kerecen min be kɔrsili kera, ale b'a lɔn ko jurumun lo hali n'a be na diinan cogoya la, walama i n'a fɔ yeelen mɛleke, bari Ala ka kuma ni Nii Senuman b'a bilasira tijen na. Cee dɔ be ni diwɛn kɔpu ye a bolo kelen na ani a be dɔn kera kerecen lamini na ani a b'a ninina k'a kɔrɔbɔ ni dunija ka ngalon ne nagwɛkow ye. Nka, a tɛ nɔɔ foyi to kerecen min y'a yɛrekun di Ala ma, i n'a fɔ a fagara ni Krista ye jurumu ni dunija negelakow ta fan fe. Cee filanan min be jaa nin kan, ale be kerecen sɔgɔra ni muru ye. Neni, nɔgɔn sɔsɔli, yɛlɛko ani siranya minw be kɛ lanabagaw fe - ani tuma caaman na, minw be weeble ko lanabagaw fe - o be to ka lanabaga sɔbe dusukun sɔgɔ tuma bɛɛ. Nka a t'a janto mɔgɔw ka fɔta la ani Ala ka fɔta dɔrɔn lo b'a janto o la. A hakili jigira

Yezu ka kumaw na. «Ni məgəw bə aw nəni, ka aw tɔɔrɔ, ka faninya suguya bəe la aw kan, sabu aw ye ne ta karaməgədenw ye, aw dagamunin lo. Aw ye nisɔndiya, ka nisɔndiya, bari barajiba labenna aw ye sankolo la.” (Matiyo 5:11-12).

An ka jurumukəcogo ni jinε, b'u seko bəe ke tuma bəe ka kerecen bɔ Ala ka kanuya la. Nka ni ninsɔndiya ni jigiyaba ye, a be se k'a fɔ tjinε na ko: “O tuma na, jɔn lo be se k'an faran ka bɔ Krista ka kanuya la? Yala tɔɔrɔ be se k'o ke wa, wala tɔɔrɔ, wala tɔɔrɔ, wala kɔngɔ, wala fantanya, wala farati, wala saya wa?” (ɔrɔmukaw 8:35). “On on, an ye see sɔrɔ o koo bəe la, min y'an kanu.” (ɔrɔmukaw 8:37). Ala ka kələkəminanw bəe don a ra minkε, a be se ka Sutana ta kəlew kunben, ni loon jugu nana, ani a kənin kɔ ka kəlε ke ka taga se a laban ma. A bena to k'a lɔyɔrɔ dafa Yezu Krista barika la, ale min ye see sɔrɔ kɔrɔbɔli ni kɔrɔbɔli sifa bəe kan. Ale sababu la, an ka kan ka see sɔrɔ ani ka masafugula nɔɔrɔman sɔrɔ min təna bɔ a ka yeelen na abada. (Efəzikaw 6:10-18; 1 Piyeri 5:4).

LOLO min b'a dusukun na, o gwənin lo ani a be manamana. A jusukun fanin be lanaya la, ani a fanin

be Nii Senuman na. Mεlεkε, i n'a fɔ Ala ka Kuma, b'a hakili jigi dugawu caaman na minw dira mɔgɔ minw ma, minw be see sɔrɔ ani u be muju fɔɔ ka taga se a laban ma. «Minw bɛ se sɔrɔ, ne bɛna sira di olugu ma ko o ye panamanya yiri min falenna Ala ta yiritu kɔnɔ, o yiriden domu.» “Mɔgɔ minw bena see sɔrɔ, saya filanan tena u tɔɔrɔ.” «Minw bɛ se sɔrɔ, ne bɛna maane dogonin dɔ di olugu ma. Ne bena kabakuru gwɛman dɔ di u kelen kelen bɛɛ ma, tɔgɔkura sɛbɛnin be min kan.» “Mɔgɔ minw be see sɔrɔ, n'u be to ka ne sago ke fɔɔ ka taga se a laban ma, ne ye fanga min sɔrɔ n Faa fɛ, ne bena o di olu ma.” «Mɔgɔ minw bena see sɔrɔ, olu bena fani gwɛmanw don i n'a fɔ nin, ne tena u tɔgɔ bɔ mɔgɔ janamanw ka kitabu kɔnɔ. Ne bena a fɔ ne Faa n'a ka mεlekɛw ye k'u ye ne ta ye.” “Mɔgɔ min ye see sɔrɔ, ne bena o tigi ke ne ka Ala ka batoso samasen ye, a tena bɔ yen abada.” “Minw bena see sɔrɔ, ne bena sira di olu ma u ka sigi ne gerefɛ n ka masasigilan kan, i n'a fɔ ne ye see sɔrɔ cogo min na, ani sisan ne signin be n Faa gerefɛ a ka masasigilan kan cogo min na.” (Yirali 2:7,11,17,26; 3:5,12,21).

WARI BORO DƏNƏNİN b'a yira ko a dusukun dərən tə, nka a ka wari fana dira Ala ma. Sanni a k'a ka wari tijə, a be fantanw dəməna, a b'a ka tannan (a ka sərə tannan) ani sarakaw wala hali a bololafənw bəə di Ala ma, a be baara kə ni fəən bəə ye ka bonya la Ala kan.

BURU NI JEGƏ b'a yira ko a be ɲənamaya kə cogo saniyanin na ani ko a b'a yərə minə. A t'a ta ɲənamaya cən ni minnifən farimanw ye, walama ni domunifən saninyabariw domuni ye. (Kew. 15:20). A t'a ta wari cən, a fana tə a farikolo tijə (min ye Ala ta batoso ye), ka sigareti ɲimi, walama ka sigareti min cogo o cogo, a fana tə dərəgi ta, walama fura jugumanw. A be dumuni nafamanw dumu, minw saniyanin lo ani minw be məgə latanga. A yərə jusukun kəra daarikəyərə ye. A be taga legilizi ka batoli la fana tuma o tuma ani ni bonya ye, wagati sifa bəə la ani cogoya bəə la. Delili ka di a ye, a ka ke legilizi kənə wo, walima a soməgəw ye wo, walima a yərə ka so kənə wo, bari a b'a lən ko kerecən tə se ka yiriwa n'a ma kuma Ala fe delili kənə.

GABE DAYƏLƏNİN b'a yira ko Bibulu ye kitabu dayələnin ye a fe, a b'a kalan ani k'a kalan loon o loon, a be hakilitigiya ni fanga, ɲənamaya ni yeelen, ani

nafolo caaman sɔrɔ a kɔnɔ. A kera fitinɛ ye k'a jɛminɛ, ani murujan min b'a to a be see sɔrɔ Sutana kan. O ye loon o loon Alako dumuni ye a niin ye, jii min b'a ka minnɔgɔ ban, ko min b'a to a b'a yɛrɛ saniya ani filerifɛn min kɔnɔ a b'a yɛrɛ ye.

A ka di a ye k'a ta kuruwa ta, sabu a k'a lɔn ko sara tɛna sɔrɔ ni kuruwa tɛ. A b'a lɔn ko a kununna ni Kirisita ye, janko a ye nanamanyakura sɔrɔ, o kosɔn a b'a jusukun ta sankolo fɛnw le ra, a bɛ a hakiri to o yɔrɔ fɛnw le ra, dugukolo fɛnw tɛ yan. (Kɔlɔsikaw 3:1-2). A labennin lo ka Ala kunben, a bɛ i ko yiri min bɛ falen jida ra; min bɛ den wagati bennin na. (Zaburuw 1:3). A be i ko ɛrezensun sɔbɛ bolo min be den kosɔbɛ. A tɛ saya siranya lɔn, sabu a ka Ala ta kanuya dafanin min sɔrɔ Nin Saninman baraka ra, o ka a jusukun fa.

10

Yesu ko: «Ne le bε suw lakunu, ne le bε janamanya di. Ni mɔgɔ o mɔgɔ lara ne ra, o tigi bε kisi, hali ni a sara; Ni mɔgɔ min be nii na, n'a lara ne la, o tigi tena sa abada.» (Zan 11:25-26). «Ni mɔgɔ min ye ne ka

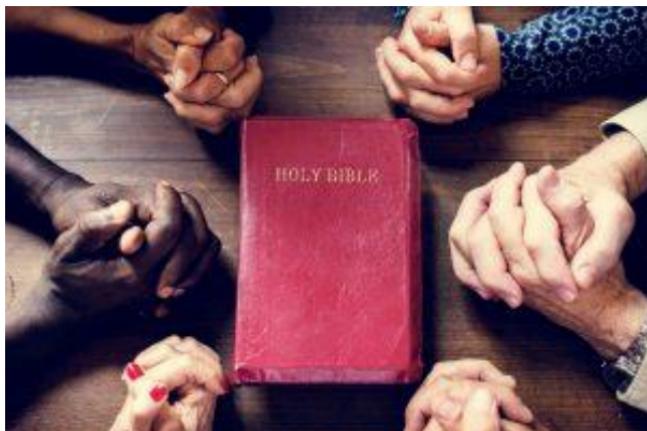
kuma lamən, ka la ne cibaga la, o tigi be nii banbali sɔcɔ. A tena kiti, bari a bɔra saya la ka ban ka don jənamanya la.” (Zan 5:24). Saya tə siranya ni jəngili lase kerecən ma. “Saya banna; se sɔrɔli dafanin lo! Saya, i ta sebagaya bε min? Saya, i ta sebagaya bε min ka mɔgɔ tɔɔrɔ? Ala barika la, ale min be see di an ma an Matigi Yezu Krista barika la.» (1 Korentikaw 15:54-57).

Mɔgɔ min ye jənamaya kε ani ka tagama ni Ala ye, o tigi tə siran saya jε. Ni a saya wagati sera, a bena taga ni ninsɔndiya ye i n'a fɔ ciden Pol y'a fɔ cogo min na, “Ne b'a fε kosɔbε ka nin jənamaya to yen ka to ni Krista ye, o min ka fisa ni fεen bεε ye.” (Filipikaw 1:23).

Kerecən b'a fε kosɔbε ka Yezu jəda ye, ale min sara ale kosɔn ani k'a ka jurumuw sara kuruwa kan. Nin Saninman fana b'a hakili jigi Yesu ka kuma nunu na ko: «Aw kana jɔrɔ, aw kana dusu tijε. Aw ye la Ala ra, ka la ne fana ra. So caaman be n' Faa ka soo kɔnɔ... N' bena kɔsegi ka na aw ta n' yεrε fε, walisa aw ka kε n' be yɔrɔ min na.” (Zan 14:1-4). “Mɔgɔ si ma deli ka min ye, min ma deli ka mən, mɔgɔ si ma deli k'a miiri ko o be se ka kε, Ala ye min labən a kanubagaw ye.” (1 Korentikaw 2:9). Kan si tə dugukolo kan, mɔgɔ be

se ka sankolola dugu min labenna mōgō minw ye, minw be tagama an Matigi Yezu Krista senna dugukolo kan yan, o cęja nęfę wala k'a nęfę.

Sanni o kolo (saya) min be mōgō siranya, Ala ka mēlekę wala a ka ciden lo be ye jaa laban nin na. A be kōnōni kera ka hakili senu ta ka taga n'a ye Ala fę. Niin ni hakili be bō farikolo satō ka kaso la, ka yęle sankolo daa dayęleninw fę ka taga Yezu fę min b'a kanu ani min sara a koson kuruwa kan. Bisimila ni nisondiya b'a kōnōna Ala nęe kōrō yōrō min na a Matigi n'a ka Matigi b'a fo ni tanuli kuma nunu ye ko: "I ye baara numan kę, baaraden numan ani kantigiman! Aw ka don ka n' ka ninsondiya tilan!" (Matiyu 25:21). Sutana tę se a ma tugun sabu "fagantan nin sara, mēlekew y'a ta ka taga sigi Ibrayima gęrefę nənagwę tuma na sankolo la." (Luka 16:22). «O tuma na, ne ye kumakan dō men ka bō sankolo la ko: 'A sębe ko: 'Mōgō minw bena sa Matigi ka baara la kabi sisan, olu dagamunin lo!' Nii Senuman b'a jaabi ko: 'Onhōn! 'U bena lafiya sōrō u ka baara la, bari u ka baara nafa be taga n'u ye.'" (Yirali 14:13).

Kalankela kanulen, Ala k'i dëmë k'i dusukun di i kanubaga ma, bari a be kumana i fë sisan ko, "i ka kosegi ne ma n'i dusukun bëe ye." (Deteronömu 30:2). I ka dusukun sëgenin, jigitigë, dimi di Yezu ma, a bena dusukun kura ni hakili kura di i ma. I kana i dusukun janfa, kana tugu a negelakow kɔ, bari "miiri juguw be bɔ mɔgɔ dusukun na, minw b'a lasun ka kakalayakow kε..." (Mariki 7:21). Aw ye aw ta jurumunw to yen, ka aw yere minë konuman ra, «bari jurumun b'a sara sara, o ye saya ye; Nga Ala ka nilifën ye nii banbali ye an Matigi Yezu Krista barika la." (Öromukaw 6:23).

Ani, ele minw y'i niin di Ala ma, "ne ye tijë kuma minw kalan aw ye, aw k'olu minë ka ja, k'o ke ñeyirali ye, ka to limaniya ni kanuya la, an be min sɔrɔ Yezu Krista la." (2 Timote 1:13). O kuun kelen lo kama, Pol y'a

sεbe 2 Timote 1:12 kɔnɔ ko: "Ne y'a jigi la mɔgɔ min kan, ne b'a lɔn. I k'i yεrε sabati i ka limaniya la Ala la, i ka Ala deli ni Nii Senuman ka sebagaya ye, i ka to Ala ka kanuya la, i ka to k'i nεε to Yezu kan. Ale lo ye sira ye, ani tijε ani panamaya, an Matigi min bena segi ka na a deenw na yanni dɔɔni – "masaw ka Masa, matigiw ka Matigi." (1 Timote 6:15).

«Ala min be se k'aw tanga benbaliya ma, k'aw kε mɔgɔ gwansanw ye, ka nisɔndiya a ka nɔɔrɔ ja kɔrɔ. Nɔɔrɔ, ani sebagaya, ani kuntigiya ye ale ta ye, kabi wagatijan, ani sisan, ani wagati bεε, ani tuma bεε! Amiina." (Zude 24-25).

Nin gafenin "Mogo dusukun" be soro kaan ni kaan 538 ni ko la dunija kuru bee kono. (Afiriki, Azi, koren fan fe, Ameriki woroduguyanfan, Eropu, na joggonnaw) An ka dusukun gafe be soro sisan fana telefoniw, tabletiw, na joggonnaw kan ka bo www.anjp-hb.co.za kan.

Dusukun jaa 10 minw be soro gafe nin kono, u fana be soro jaa kulertilamanw na (santimetiri 86 x santimetiri 61) ani u sirinin lo joggon na ka ke jaa 10 ye. O "Dusukunw ka sebenw" be se ka soro ni Eropu jamanaw wala farafinw ka cogoyaw ye ani u bennin lo kerenkernennin na ka baara ke n'u ye joggon fe ni Dusukunw ka gafe ye kalanso-kalan kama, kibaro diiman foli kenema ani fen werew.

N'i be se k'an deme an ka Evanzili gafew bayelemani werew la gwansan, i k'an lalonniya i be se ka Evanzili gafe nin bayelema kaan min na. Aw ka deme bena diya an ye kosobé.

N'i ye kisili sɔrɔ Krista la, wala n'i ye dugawu sɔrɔ cogo wɛrɛ la an ka Kibaru Duman gafew sababu la, i b'a fɔ an ye. An b'a fε ka Ala barkada n'aw ye, ani ka an hakili to aw la tugun an ka deliliw la.

Kibaru Duman gafew bɔli baara dɔ be ke ni bolomafaraw ye

(Tɔgɔsebɛ nimɔrɔ: 1961/001798/08)

“ADAMEN DUSU” gafew be se ka file ani k'u ta yɔrɔ nin na: www.anjp-hb.co.za